

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ

ΝΕΦΕΛΕΣ

423 π.Χ. γ' βραβείο

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

ΥΠΗΡΕΤΗΣ του Στρεψιάδη

ΜΑΘΗΤΕΣ του Σωκράτη

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ΧΟΡΟΣ ΝΕΦΕΛΩΝ

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΔΑΝΕΙΣΤΗΣ Α

ΔΑΝΕΙΣΤΗΣ Β

ΥΠΟΘΕΣΗ

Ο Στρεψιάδης, αγρότης, καταχρεωμένος όπως ήταν, παρασύρθηκε από τις ιδέες της εποχής του και θέλησε να διδαχθεί και αυτός την ρητορική, για να κατορθώσει με την τέχνη αυτή και να αποφύγει τους δανειστές του και να εξαπατήσει τους δικαστές.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ούφ! Δε βαστάω... Ατέλειωτες οι νύχτες σου, είναι, ω Δία!

Μα πότε πια θα πει να ξημερώσει; Έχει ώρα που λαλήσαν οι πετεινοί.

Κι οι σκλάβοι ροχαλίζουν, ενώ πρώτα ξυπνούσαν αξημέρωτα.

Κατάρα στους πολέμους! Δε μπορούμε πια μηδέ να τους μαλώσουμε τους σκλάβους.

Κι αυτός εδώ ο προκομμένος γιος μου δεν το κουνάει ολονυχτίς μα κλάνει

σε πέντε κουβέρτες κουκουλωμένος.

Άντε κι εγώ να ροχαλίσω λίγο στη ζεστασιά! Που να με πάρει ο ύπνος!
με κατατρώνει του γιού μου το σαράκι: τα έξοδα, τα χρέη και τ' άλογά του!
Μα εκείνος το χαβά του. Άλλο δεν κάνει: Μακριά μαλλιά, ιππασία και βόλτες με την άμαξα.
Και στον ύπνο του άλογα ονειρεύεται!
Κι εγώ χάνομαι ο δόλιος, άμα βλέπω, πως οι μήνες περνούνε και αυξάνονται οι τόκοι.

(ξυπνάει έναν από τους σκλάβους)

Μπρος ν' ανάψεις το λυχνάρι, φέρε και το τεφτέρι μου να δω
σε ποιους χρωστάω και πόσο πήγαν οι τόκοι.

(Ο σκλάβος φέρνει το λυχνάρι και το τεφτέρι)

Τι χρωστάω; Στον Πασία δώδεκα μνές.
Γιατί δώδεκα; Πότε τις δανείστηκα;
Α ναι! Για ν' αγοράσω εκείνο το άλογο το κορθιανό.
Δεν έβγαζα καλύτερα την κόρη του ματιού μου με μια πέτρα!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

(παραμιλώντας στον ύπνο του)

Φίλωνα, κάνεις ζαβολιές, μη βγαίνεις απ' τη γραμμή σου!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Να τη η συμφορά μου! Και κοιμισμένος κάνει ιπποδρομίες.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Και τα πολεμικά τ' αμάξια πόσους δρόμους θα τρέξουν:

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πιότερους δρόμους, εμένα, τον πατέρα σου, μ' έκανες να τρέχω!

(Ξανακοιτάει το τεφτέρι του)

Ύστερα απ' τον Πασία σε ποιον χρωστάω;

Τρεις μνες στον Αμυνία για δυο τροχούς

κι ένα καθισματάκι τ' αμαξιού.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Τράβα στο στάβλο τ' άλογο, αφού πρώτα το κυλίσεις στη σκόνη να ξειδρώσει.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Εμένα για καλά μ' έχεις κυλήσει έξω απ' τα υπάρχοντά μου.

Έχω ως τώρα καταδίκες σωρό

και για τους τόκους πολλοί ζητάν ενέχυρα.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

(ξυπνώνοντας)

Πατέρα τι γυροφέρνεις άυπνος όλη νύχτα;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Γιατί με τρώει ο εισπράχτορας του δήμου σαν ψύλλος.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Άφησέ με να κοιμηθώ λιγάκι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ψοφολόγα όσο θες, μα όλα τα χρέη θα πέσουνε στο κεφάλι σου μια μέρα.

Αλίμονο!

Στο διάβολο να πάει η προξενήτρα αυτή, που μου ξεσήκωσε το νου
να παντρευτώ τη μάνα σου. Τι ωραία περνούσα τη χωριάτικη ζωή μου
ρέμπελος και αζύριστος, όπου λάχει να κοιμάμαι κι είχα όλα τα αγαθά
πολλά μελίσσια, πρόβατα και λάδια.

Μα πήγα και παντρεύτηκα, χωριάτης εγώ, την αδερφή του Μεγακλή από σόι
πρωτευουσιάνα, πλουσιομαθημένη και ψηλομύτα.

Κι όταν στο κρεβάτι πέφταμε τη νύχτα πλάι - πλάι
μύριζα εγώ κρασίλα, σύκα και προβατίλα μπόλικη - κι εκείνη
ευώδιαζε από μύρα, κι ήταν αχόρταγη γι' αγάπη, όμοια με δημόσια Αφροδίτη!

Μα πώς να τ' αρνηθώ; Ήτανε προκομμένη. Συνέχεια ύφαινε!

Κι εγώ το φτωχικό μου παλτό δείχνοντάς της της έλεγα,
γυναίκα, θαρρώ παραξοδεύεις το μαλλί!

(Σβήνει το λυχνάρι)

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Δεν έχει λάδι το λυχνάρι, αφέντη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Άναψες πάλι το μεγάλο λύχνο;

Έλα δω να σε δείρω.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Μα τι φταίω;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Έβαλες το χοντρότερο φυτίλι

(Ο υπηρέτης φεύγει με το λυχνάρι)

Λοιπόν, όταν γεννήθηκε τούτος,

καυγαδίζαμε η μάνα του κι εγώ πώς να τον βγάλουμε.

Ήθελε εκείνη κάποιο όνομα, που να 'χει μέσα το "ίππος":

Ξάνθιππο, Καλιπίδη, Χάριππο.

Όμως τ' όνομα του παππού του ήθελα εγώ:

Φειδωνίδη.

Στο τέλος συμφωνήσαμε κι ενώσαμε τα ονόματα τα δυο

και βγάλαμε το γιο μας Φειδιππίδη.

Τον έπαιρνε στα χέρια, τον κανάκευε:

"Πως θα σε καμαρώνω, άμα μεγαλώσεις

και μπαίνεις στην Αθήνα πάνω στο άρμα

ντυμένος την πορφύρα του παππού σου του Μεγακλή!"

Κι εγώ έλεγα: "θα καμαρώνω, όταν θα βόσκεις με του μπαμπά σου

την κάπα τη φθαρμένη τα κατσίκια!"

Δεν μ' άκουσε κι η αλογομανία μου ρημάζει τα υπάρχοντά μου τώρα.

Ζητώντας όλη νύχτα κάποιο δρόμο, για να σωθώ, βρήκα ένα μονοπάτι

διαβολικά έξυπνο κι αν με βοηθήσει αυτός εδώ, πάει σώθηκα για πάντα.

Μα πρώτα ας τον ξυπνήσω. Με ποιον τρόπο γλυκότερα θα τον ξυπνήσω; Πως;

Φειδιππίδη, καλό Φειδιππιδάκι!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Τι είναι πατέρα;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Φίλησέ με πρώτα

και δος μου το δεξί σου το χεράκι.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Να! Μα τι τρέχει;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πες μου, μ' αγαπάς;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Ναι, μα τον αλογάρη τον Ποσειδῶνα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μη μου τον μελετάς τον αλογάρη, γιατί είναι τούτος η καταστροφή μου.

Αν μ' αγαπάς με την καρδιά σου, γιέ μου, θα κάνεις ό,τι σου πω.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Τι πράγμα;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ν' αλλάξεις το ταχύτερο συνήθεια. Έλα κοντά μου να σε δασκαλέψω.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Λέγε, τι θες;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Και θα μ' ακούσεις;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Ναι, μα το Βάκχο.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Κοίτα εκείνο πέρα το σπιτάκι με τη μικρή πορτούλα.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Το βλέπω! Γιατί τάχα μου το δείχνεις;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Είναι σχολειό σοφών ανθρώπων. Μέσα υπάρχουνε δασκάλοι που σε πείθουν,
πως ο ουράνιος θόλος είναι φούρνος κι εμείς εντός του κάρβουνα αναμμένα.

Και σου μαθαίνουν, αν καλοπληρώσεις, την τέχνη να κερδίζεις με τα λόγια

πάντα, κι αν έχεις δίκιο κι αν δεν έχεις.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Και ποιοι είναι αυτοί;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δεν ξέρω τ' όνομά τους,

είναι όμως άξιοι και σπουδαίοι δασκάλοι.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Πω! πω! Τους ξέρω. Φαύλοι κι αλαζόνες

ξυπόλυτοι, κατάχλωμοι:

ο γρουσούζης ο Σωκράτης, κι αντάμα ο Χαιρεφώντας...

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ε! ε! σώπα! Μη λες κουταμάρες.

Αν θέλεις το καλό μου, τρέχα εκεί και τ' άλογα παράτησέ τα.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Ποτέ μου, να μη σώσω, κι αν μου χάριζες

τους περίφημους φασιανούς που εκτρέφει ο Λεωγόρας.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Γιόκα μου, φως των ματιών μου, τρέχα να σπουδάσεις εκεί.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Τι να σπουδάσω;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μπορούνε να διδάσκουν όπως ακούω τον άδικο το λόγο και τον δίκαιο.

Και λένε, πως αυτός ο άδικος λόγος κερδίζει πάντα, όσο άδικο και να 'χει.

Αν σπουδάσεις τον άδικο το λόγο,

απ' τα χρέη, που φορτώθηκα για σένα, δε θα πληρώσω ούτε μια πεντάρα.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Δε δέχομαι ! Πως θα κοιτάω με πρόσωπο κατάχλωμο τους άλλους καβαλλάρηδες;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μα τότε, μα τη Δήμητρα, ούτε εσύ ούτε τ' άλογά σου δεν θα ξαναφάτε από μένα.

Σε διώχνω από το σπίτι.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Ο θεός μου ο Μεγακλής, δε θα μ' αφήσει χωρίς άλογα.

Φεύγω και σ' αψηφώ.

(Φεύγει)

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ *(μόνος)*

Μα κι εγώ δε θα πέσω να πλαγιάσω.

Την προσευχή μου στους θεούς θα κάνω και θα πάω να σπουδάσω μοναχός μου.

(Έρχεται μπροστά στην πόρτα του σχολείου μα διστάζει να χτυπήσει)

Μα γέρος ξεχασιάρης, χοντροκέφαλος πως θα μάθω τη λεπτολόγα τέχνη,

τη λογική, στα δάχτυλα να παίζω;

Άιντε λοιπόν! Τι κοντοστέκομαι έτσι και δε χτυπάω την πόρτα;

(Χτυπάει και φωνάζει)

Ε! παιδί!

ΕΝΑΣ ΜΑΘΗΤΗΣ

(από μέσα)

Ανάθεμά σε! Ποιος χτυπάει την πόρτα;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ο Στρεψιάδης του Φείδωνα απ' τα Κίκυννα.

ΜΑΘΗΤΗΣ

(Ανοίγοντας την πόρτα)

Αλήθεια, είσαι απαίδευτος χωριάτης.

Κλωτσάς την πόρτα αξένιαστα και μού κοψες στη μέση κάποιο πρόβλημα, που το 'βρα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Με το συμπάθειο, είμαι άνθρωπος καμπίσιος.

Μα τι πρόβλημα σου έκοψα στη μέση;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Αυτά στους μαθητές μονάχα λέγονται.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πες μου το θαρρετά, γιατί κι εγώ να μαθητέψω στο σχολείο σας ήρθα.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Θα σου το πω. Μα πρέπει να το ξέρεις πως είναι μυστικά και μεταξύ μας.

Το Χαιρεφώντα ρώτησε ο Σωκράτης πόσες φορές το μάκρος της πατούσας του

πηδάει ο ψύλλος.

Γιατί κάποιος ψύλλος, αφού του Χαιρεφώντα δάγκασε το φρύδι,
πήδηξε στη φαλάκρα του Σωκράτη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Και πως λοιπόν το μέτρησε;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Σπουδαία.

Πήρε κερί και το λυωσε και μέσα εβούτηξε του ψύλλου τα ποδάρια
και το κερί σαν έπηξε, του βγάζει τα δυο μικρά κερένια παπουτσάκια
και μέτρησε με κείνα την απόσταση.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μεγάλε Δία, εξυπνάδα και μυαλό!

ΜΑΘΗΤΗΣ

Και τι θα πεις, αν μάθεις του Σωκράτη άλλο εξυπνότερο εύρημα;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Για πες μου!

ΜΑΘΗΤΗΣ

Ρώτησε το Σωκράτη ο Χαιρεφώντας από πού τραγουδάνε τα κουνούπια:
από το στόμα ή απ' τον πισινό τους;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Και τι λοιπόν απάντησε ο Σωκράτης;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Είπε, πως το κουνούπι έχει στενό άντερο και ο αέρας που περνάει
με δυσκολία πάει προς την ακρορυτίδα που μοιάζει με χωνί,
και, καθώς βγαίνει πάλι με ζόρι, ηχεί και κουδουνίζει.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Των κουνουπιών ο πισινός τρομπέτα!

Μακάριος, που έτσι δα αντερολογάει!

Πόσο θα τα κατάφερνε στις δίκες, αφού μπαίνει στων κουνουπιών τις τρύπες!

ΜΑΘΗΤΗΣ

Μα τελευταία τον έκανε μια σαύρα να τα χάσει.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πως έγινε; Για πες μου.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Ενώ του φεγγαριού το δρόμο εξέταζε
και την περιστροφή του με στόμα ολάνοιχτο παρατηρούσε
τον λέρωσε η σαύρα απ' το ταβάνι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Γουστόζικο το λέρωμα της σαύρας!

ΜΑΘΗΤΗΣ

Το βράδυ εψές δεν είχαμε να φάμε..

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Και τι λοιπόν σοφίστηκε ο Σωκράτης;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Πασπάλισε με στάχτη το τραπέζι της παλαιίστρας, πήρε μετά τη σούβλα
τη λύγισε στα δυο σαν διαβήτη κι ενώ κοιτάζαν όλοι τι θα κάνει
σούφρωσε ένα σφαχτάρι απ' το βωμό.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τι ναι ο μέγας Θαλής μπροστά σε αυτόν!
Άνοιγέ μου, άνοιγέ μου να μπω μέσα και το Σωκράτη αμέσως δείξε μού τον.
Μ' έπιασε λύσσα για σπουδή, άνοιγέ μου.

(Ο μαθητής ανοίγει. Από την πόρτα φαίνονται μέσα οι μαθητές του Σωκράτη, που μελετούν σε διαφορετικές στάσεις. Είναι όλοι τους χλωμοί και κοκκαλιάρηδες)

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ω θεέ μου! Τι λογής θεριά είναι τούτα!

ΜΑΘΗΤΗΣ

Τι τα χασες; Και τι θαρρείς πως είναι;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Έχουνε χάλια σαν τους αιχμαλώτους τους Σπαρτιάτες, που πιάσαμε στην Πύλο.

(Δείχνει μερικούς, που είναι σκυμμένοι χάρῳ)

Και τούτοι εδώ τι ψάχνουνε σκυμμένοι;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Ψάχνουνε να βρουν κάτω απ' το χώμα...

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Α ναι, βολβούς.

(Φωνάζοντας σ' αυτούς)

Ε μη χασομεράτε, ξέρω που είναι οι μεγάλοι και καλοί.

(Δείχνει τους άλλους που είναι πεσμένοι μπρούμυτα στο πάτωμα)

Και κείνοι εκεί, που είναι πεσμένοι χάμου;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Αυτοί ψάχνουν τα σκότη του Ταρτάρου.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Γιατί βλέπει τα ουράνια ο πισινός τους;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Σπουδάζει αστρονομία ο πισινός τους.

(Οι μαθητές μαζεύονται στην πόρτα από περιέργεια να ιδούνε τι τρέχει)

ΜΑΘΗΤΗΣ

(Στους άλλους μαθητές)

Μπάτε μέσα να μη σας δει ο Σωκράτης.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ας μείνουνε. Να τους ρωτήσω θέλω τη γνώμη τους για τα ζητήματά μου.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Μα δεν του επιτρέπεται να μένουν ώρα πολλή στον ανοιχτόν αέρα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

(Κοιτάζοντας μέσα τα διάφορα αστρονομικά και

γεωμετρικά όργανα: σφαίρες, μέτρα κ.λπ.)

Για το θεό! Τι σύνεργα είναι τούτα;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Αυτό είναι αστρονομία.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Και κείνο εκεί;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Γεωμετρία.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Και τι σας χρησιμεύει;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Να μετράμε τη γη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ποια γη; Εκείνην που η πολιτεία μοιράζει στους κληρούχους;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Ολάκερη τη γη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Έξυπνο πράγμα και ωφέλιμο και πατριωτικό!

ΜΑΘΗΤΗΣ

(Του δείχνει ένα χάρτη)

Είναι της γης ολόκληρος ο κύκλος. Να την η Αθήνα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μπα; Δεν σε πιστεύω, γιατί πουθενά δε βλέπω δικαστές!

ΜΑΘΗΤΗΣ

Και τούτη η μεγάλη χώρα είναι η Αττική.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Και που είναι οι χωρικοί μου οι Κικυννιώτες;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Εδώ κοντά. Και παραπέρα η Εύβοια απλώνεται πάρα πολύ μακρόστενη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Εμείς κι ο Περικλής την μακρύναμε!

Και που είναι η Σπάρτη;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Να τηνε κι η Σπάρτη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πολύ κοντά μας είναι! Προσπαθήστε πάρα πολύ μακριά μας να την πάτε.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Δεν μπορεί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Θα μας κάψει η γειτονιά της.

(Βλέπει ξαφνικά το Σωκράτη κρεμασμένο μέσα σ' ένα καλάθι)

Ποιος είναι αυτός, που κρέμεται στον αέρα;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Είναι αυτός!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ποιος αυτός;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Καλέ, ο Σωκράτης!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Α! Σωκράτη!

(Στο μαθητή)

Φώναξέ τον εσύ πιο δυνατά!

ΜΑΘΗΤΗΣ

Φώναξέ τον μονάχος. Δεν αδειάζω.

(Φεύγει)

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ε! Σωκράτη! Σωκρατάκη!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

(Μέσα από το καλάθι)

Τι με φωνάζεις σκούληκα;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Για πες μου πρώτα εκεί ψηλά τι κάνεις;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Αεροβατώ και μελετάω τον ήλιο!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Από κοντά λοιπόν κοιτάξεις τους θεούς και τους περιφρονείς;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Δε θα μπορούσα να εξετάσω καλά τα ουράνια πράγματα,
αν το νου μου δεν κρέμαγα ψηλά και τη σκέψη δεν έσμιγα λεπτή
με τον λεπτόν αγέρα.

Αν από χάμου κοιτούσα απάνω, τίποτα δεν θάβρισκα.
Η γη τραβάει και πίνει το χυμό της σκέψης, καθώς πίνει και του κάρδαμου.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τι μου λες; Έχουν σκέψη τα κάρδαμα;
Εμπρός λοιπόν κατέβα, Σωκρατάκι, να μου μάθεις την τέχνη, που ζητάω.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

(Κατεβαίνει μαζί με το καλάθι)

Και τι ζητάς;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ρητορική να μάθω.
Μ' έχουν τρελάνει οι τόκοι, οι δανειστές
τα πράγματα μου ενέχυρα τα παίρνουν.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Πως τόπαθες να καταχρεωθείς;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μ' έφαγε των αλόγων η μανία!

Αχ! μάθε μου τον άδικο το λόγο, για να τραβήξω σπάγγο.

Για τον κόπο σου ό,τι γυρέψεις θα σου το μετρήσω,

μα τους θεούς!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

(Θυμωμένος)

Ποιους θεούς! Να ξέρεις, πως δεν περνάει σε μας τέτοιο νόμισμα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Σε ποιο λοιπόν νόμισμα έχετε εμπιστοσύνη;

Στο σιδερένιο του Βυζάντιου;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Θέλεις σωστά να μάθεις σαν τι πράγμα είναι οι θεοί;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ναι, μα τον Δία, το θέλω.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Και να δεις με τα μάτια τις Νεφέλες τις δικές μας θεές,

να κουβεντιάσεις μαζί τους;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ναι!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Κάτσε λοιπόν σε κείνο το άγιο σκαμνί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

(Κάθεται)

Έκατσα, να!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Και φόρα τούτο το στεφάνι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Βάι! Σκοπεύεις σαν τον Αθάμα να με θυσιάσεις;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Όχι δα! Όμως έτσι κάνουν πάντα οι πρωτάρηδες.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Κι ύστερα ποιο τ' όφελος;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Θα σε κάνω ξεφτέρι και ροδάνι και πάσπαλη στα λόγια. Μην κουνιέσαι!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δεν με κοροϊδεύεις; Και φυσικά θα γίνω πάσπαλη, αφού με ψιλοκοπανίσεις.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Σώπα, γέροντα, κι άκου σεμνά την ευχή, που θα κάνω.

Που βαστάς κρεμασμένη τη γη μας, αμέτρητε Αέρα
και λαμπρότατε Αιθέρα. Και σεις, που βροντάτε, ω Νεφέλες
σηκωθείτε κυράδες, ψηλά, του δασκάλου φανείτε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Όχι ακόμα! Σταθείτε! Να ρίξω την κάπα μου πρώτα
στο κεφάλι, μη γίνω μουσκίδι. Δεν πήρα ούτε σκούφο.

(Κουκουλώνεται με το μανδύα του)

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ω θεές τιμημένες, ελάτε, φανείτε σ' αυτόν.
Κι αν ψηλά στις χιονάτες κορφές, του Ολύμπου γυρνάτε
κι αν τον άγιο χορό με τις Νύμφες χορεύετε αντάμα
στ' ωκεάνειο περιβόλι κι αν τάχα στο δέλτα του Νείλου
με βαθιά χρυσοκάνατα παίρνετε πλήθιο νερό
κι αν στη λίμνη Μαιώτη ή στου Μίμα τον κάβο σταματήσατε,
την ευχή μου δεχτείτε καλόκαρδα και τη θυσία.

ΧΟΡΟΣ ΝΕΦΕΛΩΝ

(Οι Νεφέλες βροντάνε από μακριά και τραγουδούνε)

Ας υψωθεί, ω αιώνιες αδερφάδες,
απ' του πατέρα Ωκεανού τα βροντερά τα μάκρη
απάνου απ' τις δασές βουνοκορφάδες
ψηλά τ' ανεμοτάξιδο και δροσερό κορμί μας
από εκεί ν' αγναντέψουμε την άκρη του κόσμου,
τη γη την ωργωμένη με τα πλούσια
τα φύτρα, τους καρπούς, τα ποτάμια,
τη θάλασσα με τη βαρειά βουή της.
Το μεγάλο μάτι τ' ουρανού απέναντί μας,
πλημμύρισε με φως την πλάση.
Ας ρίξουμε απ' την άφθαρτη ουσία μας
τη βρόχινη άχνα κι ας θαυμάσει
το μάτι μας την γη την ποθητή μας.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Χαρά μου, οι μεγαλόχαρες στο κάλεσμά μου φτάνουν.

(Στο Στρεψιάδη)

Άκουσες τις φωνές των θεών και τις βροντές τους;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Σας προσκυνώ, κυράδες μου, και θ' απαντήσω
στο βρόντημά σας με κρότους, τέτοια τρομάρα που μ' έπιασε!
Είναι δεν είναι σωστό, το βρακί, όπου νάναι θα γεμίσω.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Μη βλαστημάς, ως βλαστημούν οι κωμικοί ποιητές.
Σώπα, φτάνει τραγουδώντας το σμήνος των θεών.

ΧΟΡΟΣ

Παρθένες βροχοφόρες, πάμε μαζί
στην πλούσια χώρα, που γεννάει τα παλλικάρια,
στης Παλλάδας, στου Κέκροπα το θαύμα!
Εκεί μυστήρια ανείπωτα, ιερά
γιορτάζονται κάθε φορά
κι ανοίγει τ' άδυτα ο ναός στους μύστες μόνο.
Εκεί αγάλματα και ναοί των θεών,
εκεί γίνονται πομπές, θυσίες και γλέντια όλο το χρόνο
κι όταν ο κάμπος λουλουδίζει,
βαστά χαρούμενη η γιορτή του Βάκχου πολλές μέρες
κι η χώρα αστράφτει και βουίζει
από χορούς, τραγούδια και φλογέρες.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Α ! μα το Δία, ποιες είναι αυτές, που τραγουδήσαν έτσι
σεμνά και μεγαλόπρεπα; Μου φαίνονται να είναι ηρωίδες

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Όχι! Αυτές είναι οι Νεφέλες, ουράνιες και μεγάλες
θεές των τεμπέληδων. Δίνουνε νου και γνώση
συζήτηση και φλυαρία, την τέχνη
πώς να χτυπάς και να ξεφεύγεις στις λογομαχίες.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Γι' αυτό πετάρισε η ψυχή μου από χαρά, μόλις τις άκουσα,

διψά συζήτηση περί ανέμων και υδάτων

με λόγο κοφτερό σπαθί να απαντάει σε λόγο.

Και φανερά έχω τη λαχτάρα να τις δώ μπροστά μου.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Κοίτα κατά την Πάρνηθα, που κατεβαίνουν σιγά σιγά.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Σε ποια μεριά;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ζυγώνουν πολλές μαζί κοπάδι

μέσα από δάση και πλαγιές κι από φαράγγια.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δε βλέπω. Που είναι;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Να ! Απέναντι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

(Σκύβοντας δίπλα)

Τώρα τις βλέπω μόλις.

(Ο χορός των Νεφελών μπαίνει στην ορχήστρα)

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τις βλέπεις, αν οι τσίμπλες σου δεν είναι μεγάλες σαν κολοκύθια.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ναι μα το Δία, τον ουρανό και τα βουνά τα σκέπασαν.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Δεν ήξερες πως είναι Θεές και δεν τις προσκυνούσες μέχρι τώρα;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Όχι, νόμιζα ότι είναι δροσιά, καπνός και καταχνιά.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Δεν ξέρεις πως καθοδηγούν τους σοφιστές,
τους ψευτομάντηδες τους κομπογιαννίτες γιατρούς
τους τεμπέληδες με τα μακριά νύχια και τα δαχτυλίδια,
τους επιδέξιους τραγουδιστές και χορευτές
και τους αστρολόγους; Τους ταΐζουν
με το να γράφουνε γι' αυτές τραγούδια και παιάνες.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Λοιπόν για αυτό τραγουδάνε την ορμή των Νεφελών,
την αστραφτερή και τη φιδίσια
του εκατοκέφαλου Τυφώνα τις λυσομανούσες

τις θύελλες και το πέταγμα το αέρινο
τις νεροποντές και τ' αητονύχια όρνια
των Νεφελών και γι' αμοιβή περιδρομιάζουν
κέφαλους τεράστιους και τσίχλες ολόπαχες.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Και τάχα δεν το αξίζουνε;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τι πάθανε, για πες μου,
κι αν και είναι Νεφέλες, έμοιασαν με θνητές γυναίκες;
Είναι άλλο πράγμα εκεί ψηλά.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Και τι θαρρείς πως είναι εκεί;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δεν ξέρω καλά, αλλά νομίζω, ότι είναι σαν ιπτάμενες
τούφες από μαλλί - κι αυτές εδώ έχουν στήθια και μύτη!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Απάντα μου σε ό,τι σε ρωτάω.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Σύντομα λέγε, ακούω.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Δε σου 'λαχε ποτέ να τις δεις να μοιάζουν με Κενταύρους,
με λύκους, με λεοπάρδαλεις και ταύρους;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ναι, τις είδα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Όποια μορφή θελήσουνε, την παίρνουν. Κι άμα ιδούνε
κανένα μαλλιαρό κομήτη σαν τον Ξενοφάντη,
για να τον κοροϊδέψουν παίρνουν μορφή Κενταύρου.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Κι όταν δουν κανέναν άρπαγα των δημοσίων χρημάτων,
σαν τον Σίμωνα;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Γίνονται αμέσως λύκοι για να δείξουν την άτιμη φύση του.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Παρόμοια μεταμορφώθηκαν σε ελάφια χτες,
όταν είδαν τον φοβιτισιάρη τον Κλεώνυμο, που τόσκασε απ' τη μάχη.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τώρα γίνανε γυναίκες, γιατί είδαν τον Κλεισθένη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

(Χαιρετάει τις Νεφέλες)

Χαίρετε, παντοκρατόρισσες κυράδες
βγάλτε μια ουρανομήκη κραυγή και για μένα
να σας ακούσω.

ΝΕΦΕΛΕΣ

Χαίρε κι εσύ φιλόμουσε και κυνηγέ των λόγων
γέροντα. Και συ ιερέα της μπούρδας
της ψιλοκοσκινισμένης, για πες μας τι θέλεις;
Κανέναν από τους τωρινούς καιροσοφιστές
εκτός από τον Πρόδικο κι εσένα, δεν ακούμε.
Εκείνον για την μεγάλη σοφία και ο μυαλό του,
εσένα γιατί περπατάς στη στράτα κορδωμένος,
κοιτάς δεξιά κι αριστερά και πλήθος κακά
παθαίνεις για το χατήρι μας ξυπόλυτος αλλά μεγάλος.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ω Μάνα Γη, τι ιερά και σεβαστά λόγια!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Αυτές μονάχα είναι θεοί και κανένας άλλος.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Κι ο Δίας ο βασιλιάς του Ολύμπου δεν είναι; Πες μου!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ποιος Δίας; Για σταμάτα, ανόητε, δεν υπάρχει Δίας.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μα τότε πες μου, δάσκαλε, ποιος βρέχει από τον ουρανό;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

(Δείχνοντας τις Νεφέλες)

Αυτές εδώ και θα σου φέρω αδιάσειστη απόδειξη.

Είδες ποτέ πουθενά να βρέχει δίχως σύννεφα;

Ας βρέξει με ξαστεριά λοιπόν, χωρίς να χρησιμοποιήσει αυτές ο Δίας.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ω ναι, μα τον Απόλλωνα, το βρήκες.

Πίστευα πως κατουράει ο Δίας μέσα από κόσκινο.

Μα τότε, πες μου, τι βροντάει και μου κόβει τα ήπατα;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Αυτές εδώ κάνουν τις βροντές καθώς κατρακυλάνε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πως;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Άμα γεμίσουνε νερό κι αρχίσουν να κινούνται

από το βάρος πέφτουν προς τα κάτω

και η μια την άλλη καθώς πέφτουν σκάζουν και βροντάνε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Και ποιος τις κάνει να κινούνται, αν όχι ο μεγάλος Δίας;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ο αιθέριος Σίφουνας.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Αχ μάνα μου, τι ήταν αυτό που μου ήρθε στο κεφάλι!

Δεν είναι ο Δίας; Ο Σίφουνας βασιλεύει στα ουράνια;

Αλλά για τις αστραποβροντές δεν μου εξήγησες.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Δεν άκουσες; Είπα είναι γεμάτες νερό οι Νεφέλες

και καθώς χτυπάνε η μια την άλλη σκάνε και βροντάνε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ένα παράδειγμα;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Παράδειγμα βάλε τον εαυτό σου.

Στα Παναθήναια, σαν γεμίζεις την κοιλιά σου με σάλτσες,

δε νιώθεις μέσα σου γουργουρητά και ξαφνικά

αρχίζεις να βγάζεις κρότους;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ναι, μου τараζουν το στομάχι οι σάλτσες

και ξαφνικά αρχίζουν να βροντούν.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Με λίγο αέρα στην κοιλιά βροντάς κι εσύ
φαντάσου λοιπόν πόσο πρέπει να βροντάει ο απέραντος αγέρας!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Γι' αυτό και οι λέξεις μοιάζουν με βροντή.
Μα τώρα τους φλογερούς κεραυνούς για πες μου ποιος τα ρίχνει;
Κι άλλους μας καίνε ζωντανούς κι άλλους μας καπαλίζουν;
Λένε πως τα στέλνει ο Δίας σε όσους πατάνε τον όρκο τους.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Βρε ανόητε, αν τους έστελνε σε όσους πατάνε τον όρκο τους,
γιατί δεν έκαψε τον Κλεώνυμο, το Θέωρο, το Σίμο,
που είναι ξακουστοί επίορκοι;
Αλλά και τους ίδιους τους ναούς του τους καίει
όπως το περήφανο Σούνιο και τις μεγάλες βελανιδιές;
Μου φαίνεται πως δεν πατάνε τον όρκο τους τα δέντρα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Σα να έχεις δίκιο! Τι είναι λοιπόν ο κεραυνός;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ξερός αέρας απ' τη γη καθώς υψώνεται και μπαίνει
μέσα στα σύννεφα, τα παραφουσκώνει και μετά
απ' το τέντωμα, σκάζουν εκείνα σαν ασκιά,
κι ο αέρας με βροντές ανάβει από την πολλή του την ορμή.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ναι μα το Δία, αυτό το έπαθα κι εγώ σε κάποιο γλέντι.

Έψηνα μια ολόκληρη πατσά πάνω στα κάρβουνα

επειδή δεν μπόρεσα να την ανοίξω

και αυτή σαν φούσκωσε πολύ

έσκασε και τινάχτηκε και με έκαψε στα μάτια μου.

ΝΕΦΕΛΕΣ

Άνθρωπε που λαχτάρησες ν' ανέβεις στην ψηλή

κορφή της μάθησης, να γίνεις στην Αθήνα

και στην Ελλάδα ολόκληρη πολύ ευτυχισμένος,

αν έχεις νου, αν θυμάσαι καλά και σκέφτεσαι σωστά,

και αν αντέχει στα βάσανα η ψυχή σου, αν δεν κουράζεσαι

να στέκεσαι ώρες πολλές ορθός και ώρες πολλές να περπατάς

αν δεν χτυπάνε τα δόντια σου στο κρύο, αν δεν τρως ωραία φαγητά

αν δεν πίνεις σταλιά και δεν πας καθόλου στις παλαίστρες

αλλά νομίζεις ότι είναι για άντρα έξυπνο,

αναγκαία η νίκη της πράξης της σκέψης και της λογομαχίας.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Με τέτοια αστάλινη ψυχή, υπνοκαταλύτρα σκέψη,

στομάχι φειδωλό και λαχανοφάγο

αντέχω να με κοπανάνε με τα σφυριά στο αμόνι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Από εδώ και πέρα κανέναν άλλο θεό δεν θα πιστεύεις

παρά το Χάος και τις Νεφέλες και τη Γλώσσα. Αυτά τα τρία.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Καμιά κουβέντα δεν θα έχω με άλλους, κι ας βρεθούν μπροστά μου

ούτε θυσίες, ούτε σπονδές, ούτε λιβάνια.

ΝΕΦΕΛΕΣ

(Στο Στρεψιάδη)

Άντε και πες μου με θάρρος τι θες, και δεν θα βγεις χαμένος

αν μας τιμάς κι αν μας σέβεσαι κι αν θές να μιλάς όμορφα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Κυράδες σας ζητώ μια πολύ μικρή χάρη:

Να ξεπερνώ εκατό μίλια τους Έλληνες όλους στα λόγια.

ΝΕΦΕΛΕΣ

Με πολλή χαρά θα στην κάνουμε τη χάρη

και σε καμιά λαοσύναξη κανένας δε θα μπορεί

ούτε να σε νικά ούτε να τα βγάζει πέρα μαζί σου.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δεν ζητάω μεγάλα πράγματα και βαθιές ιδέες, παρά μόνο

να μπορώ να στρεψοδικώ και να ξεγλιστρώ σαν χέλι

από των δανειστών μου τα νύχια.

ΝΕΦΕΛΕΣ

Ναι, θα γίνει ό,τι λαχταρά η καρδιά σου.

Δεν είναι πολύ. Τώρα κάνε κουράγιο, και στους δασκάλους μας
παράδωσε το πνεύμα σου.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μετά χαράς! Εμπιστεύομαι το πνεύμα μου σε σας, γιατί ζορίζομαι.

Του γιου μου τα άλογα με έκαψαν και μαζί ο γάμος μου.

(Τραγουδάει και χορεύει)

Δεν με νοιάζει τώρα πια
κι ας βουρλίζονται για μενα
κι ας βαράνε σα σουπιιά
το κορμί μου θυμωμένα.
Πείνα, δίψα, κρύο και κάμα
δεν τα λογαριάζω, ας πάρουν
το κορμί μου με μια κάμα
να το κόψουν, να το γδάρουν.

Φτάνει να γλιτώσω εδώ
απ' τα χρέη μου, τους πνίχτες,
κι άσπρη μέρα πια να ιδώ
και να κοιμηθώ τις νύχτες.

Ας με δείχνουνε με κακία
κι ας με κρίζουν (τι με μέλει!)
στο παζάρι, στα σοκάκια
ο καθένας ό,τι θέλει:

Του σκοινιού, του παλουκιού,

πρωτοψεύτη, κατεργάρη,
και ξετσίπωτη μαϊμού
και σαλιάρη και τομάρι,
μαλαγάνα, απατεώνα,
κάλπη, λέρα και τσιγκούνη
της δικολαβίας κορώνα
και καθήκι και γουρούνι.

Ας τα λένε απανωτά
κι από πίσω και μπροστά μου
κι ας σερβίρουνε ψητά
στο Σωκράτη τ' άντερά μου.

ΝΕΦΕΛΕΣ

Έχει θέληση και πνεύμα
κι όταν πετσωθεί στο ψέμα,
τότε η δόξα του θα πάει
πέρ' απ' τ' ουρανού τα χάη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Αλήθεια;

ΝΕΦΕΛΕΣ

Ναι, γιατί μαζί θας θα είσαι
ευτυχισμένος πάντα και δοξασμένος.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πότε λοιπόν, θ' αξιωθώ, κυράδες;

ΝΕΦΕΛΕΣ

Θα έρχεται πολὺς λαὸς ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα σου
παρακαλῶντας νὰ σε δεῖ καὶ νὰ σου μιλήσει
γὶα σπουδασιότατες δίκες, γὶα δουλειές με πολλὰ λεφτά,
καὶ θὰ ζητοῦν τὴν ἀξία συμβουλῆ καὶ γνώμη σου.

(Στο Σωκράτη)

Αρχίνα, δάσκαλε, τὰ μαθήματα τώρα,
καὶ δοκίμασε τὴν κρίση τοῦ καὶ τὸ μυαλό τοῦ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

(Στο Στρεψιάδη)

Λέγε μου λοιπὸν τι ξέρεις, γὶα νὰ μπορέσω
σε αὐτά νὰ προσθέσω καινούργιες μηχανές.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Θέλεις νὰ με κάνεις πολεμιστὴ τῶν τειχῶν;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ὅχι, ζητῶ νὰ καταλάβω, ἀν ἔχεις μνημονικό.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Α! Εἶναι διπλό τὸ πράγμα.

Αν μοῦ χρωστάνε, δὲν ξεχνῶ ποτέ.

Αλλά αν χρωστάω, αμέσως ξεχνάω.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Έχεις, καλέ, το χάρισμα του λόγου;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Όχι του λόγου, αλλά έχω της απάτης.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Και πως θα μάθεις;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Έννοια σου, θα μάθω!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Άντε να δω, θ' αρπάξεις με το πρώτο
μια σοφή μου κουβέντα για τα ουράνια;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Έτσι λοιπόν θ' αρπάξω τη σοφία,
όπως οι σκύλοι το ψωμί που τους πετάνε στον αέρα;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Είσαι άνθρωπος αμαθής και βάρβαρος σαν ξύλο απελέκητο.

Τι κάνεις άμα σε δέρνουν;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Στέκομαι και τις τρώω και μετά
ψάχνω να βρω μάρτυρες
και τραβάω γραμμή για το δικαστήριο.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Γδύσου τώρα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μα τι κακό έχω κάνει;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Είναι ο κανονισμός. Όσοι πρωτομπαίνουν στο σχολείο μου, μπαίνουν μέσα γυμνοί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δεν ήρθα εδώ για να ψάξω, μη με κλέψατε για να γδυθώ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Λίγα τα λόγια σου! Γδύσου!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Αν μελετώ και γρήγορα τα καταλαβαίνω,
σε ποιον από τους μαθητές σου θα μοιάσω;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Του Χαιρεφώντα μου, θα γίνεις ίδιος και απαράλλαχτος!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Α! Συμφορά μου! θα γίνω μισοπεθαμένος.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Άσε τα λόγια κι ακολούθησέ με και κούνα τα πόδια σου.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δος μου πρώτα να βαστάω μια μελόπιττα,
γιατί τρομάζω σαν να κατεβαίνω στο Τροφώνιο άντρο.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Εμπρός! Τι στέκεσαι στην πόρτα και σκύβεις και κοιτάς; Προχώρα!

ΧΟΡΟΣ

(Στο Στρεψιάδη)

Τράβα, γεια σου και χαρά σου!

Και για την παλληκαριά σου

χίλια μπράβο, χίλια μπράβο!

Αν και πέρασες τον κάβο

της ζωής, πάντα η καρδιά σου

θέλει πράγματα γενναία

κι επιστήμη πάντα νέα

γνώση, γράμματα, σοφία

στα βαθιά γεράματά σου.

(Στο ακροατήριο)

Ω καλοί μου ακροατές, θα σας πω όλη την αλήθεια
ελεύθερα, ναι μα τον Βάκχο το μεγάλο δάσκαλό μου!

Άξιος είμαι για να πάρω το στεφάνι, όσο άξιοι
είστε σεις σαν κριτές των πνευματικών αγώνων.

Και την κωμωδία μου ετούτη περισσά μαστορεμένη
με λαχτάρα την προσφέρω πρώτοι εσείς να τη χαρείτε,
που μου κόστισε πολλούς κόπους και πολλά ξενύχτια.
Κι όμως άδικα μου πήραν το στεφάνι, άλλοι απατεώνες.

Είναι το παράπονό μου, φωτισμένο ακροατές μου,
που για σας μονάχα γράφω. Κι όμως κακία δεν κρατάω
μια και κάποτε εδώ πέρα άνθρωποι, που καταλαβαίνουν,
παίνεσαν τον Σώφρονα μου και τον Καταπύγωνά μου.

Τότε ήμουν παρθένα, δεν μπορούσα να γεννήσω
φανερά στην κοινωνία κι έτσι το μπαστάρδικό μου
το έριξα στο δρόμο κι άλλη πονετική ψυχή μου το πήρε
και του λόγου σας μ' αγάπη τ' αναθρέψατε γενναία.

Κι από τότε μεταξύ μας μπέσα κάναμε κι αγάπη,
Τώρα αυτή η κωμωδία μου σαν τη μυθική Ηλέκτρα
έρχεται και ψάχνει να βρει γύρω εδώ σοφούς κριτές
κι όπου πρέπει, θα το γνωρίσει του αδελφού της τη πλεξούδα.

Για κοιτάχτε την πως ήρθε ντροπαλή και μετρημένη!
Μπρος της δεν κουνάει ραμμένη μια πετσένια μαλαπέρδα

μ' ολοκόκκινο κεφάλι να γελούν τα μωρουδέλια.

Και σαχλά δεν κοροϊδεύει τα φαλακροκέφαλα
ούτε χορεύει κόρδακα, τον ξετσίπωτο χορό,
ούτε ανεβάζει γέροντα ν' απαγγέλνει και συνάμα
να βαράει με το ραβδί του όποιον βρεθεί κοντά του

να σκεπάσει με το ξύλο τα σιχαμερά του αστεία.
Ούτε στη σκηνή πηδώντας με δαδιά αναμμένα σκούζει,
μα βασίζεται μονάχα στην αξία της και στην τέχνη.
Είμ' εγώ μεγάλος ποιητής κι ας μην έχω οργιά την τρίχα
ούτε στη σκηνή ανεβάζω δυο και τρεις φορές τα ίδια
για να σας γελάσω τάχα. Το μυαλό μου κατεβάζει
πάντα θέματα καινούρια κι όλα διαφορετικά κι ωραία.
Και τον Κλέωνα όταν ήταν παντοδύναμος λαοπλάνος,
του έλυσα τον αφαλό του, μα όταν πέθανε, η καρδιά μου
δεν το βάσταξε και πάλι στο κουφάρι του να πέσω.
Όμως οι ανταγωνιστές μου τον Υπέρβολο τον μαύρο,
μόλις εύκολο τον βρήκαν, τον τσαλαπατούνε όλοι
και τη μάνα του με δαύτον. Ο Εύπολις στο "Μαρικό" του
έκλεψε τους δικούς μου τους "Ιππείς" και μάλιστα άσχημα,
μόνο πρόσθεσε μια στρίγγλα, μια μεθυσμένη να χορεύει
κόρδακα - κι αυτήν πρώτα ο Φρύνιχος την είχε βάλει,
που στο τέλος τη μπαμπόγρια το σκυλόψαρο την τρώγει.
Τον Υπέρβολο τον πήραν στο ψιλό και πλήθος άλλοι
σαν τον Έρμιππο, - όλοι μαζί δαγκάνουν τον Υπέρβολο
και μιμούνται την εικόνα τη δικιά μου για τα χέλια,
πως ψαρεύονται μονάχα μέσα σε νερά βουρκωμένα.
Κάποιον που γελάει με τέτοια αστεία, δεν τον θέλω θαυμαστή μου.
Κι όσοι στα εφευρήματά του βρίσκετε χαρά κι ουσία
θα'χετε σε πάσαν ώρα και μυαλό και δίκαιη κρίση.
Προσκαλώ το Δία να φτάσει
τον βασιλιά των υψών
σου χορού μας τη γιορτή

κι ύστερα τον Ποσειδώνα,
παντοδύναμο Πατέρα
με την τρίαινα τη φοβερή,
που τραντάζει και κουνά
τα πελάγη και τα βουνά.
Και τον πάνσεμνον Αιθέρα,
ζωοδότη των πλασμάτων,
και τον άρχοντα των ασμάτων,
που μας δίνει φως και μέρα,
το θεό τον αλογάρη
νάρθει θάμπωμα και χάρη.

(Στους θεατές)

Ω σοφώτατοι Αθηναίοι, δώστε βάση εδώ κι ακούστε
το βαρύ παράπονό μας και κατάμουτρα το λέμε:
Αν κι εμείς σας ωφελούμε πιο πολύ απ' όλους τους θεούς,
δε μας κάνετε θυσίες και σπονδές, σε μας μονάχα
τις προστάτισσες. Κι αν πάτε σε ανόητη εκστρατεία, αμέσως
βρέχουμε ή βροντάμε. Κι όταν θέλατε να κάνετε όλοι
στρατηγό σας τον αντίθεο Παφλαγόνα,
εσουφρώσαμε τα φρύδια, πιάσαμε τ' αστραποβρόντι,
το φεγγάρι άλλαξε δρόμο και μαζεύοντας ο ήλιος
τα φυτίλια του εσκοτίσθη με σκοπό να μην ξανάβγει,
αν ο Κλέωνας στρατηγός γινόταν: Κι όμως τον εκλέξατε
Στραβοκέφαλ' η Αθήνα πολιτεία και πεισματάρη!
Μα οι θεοί τα σφάλματά σας πάντα σε καλό τα βγάζουν.

Να και τώρα σε καλό σας θα βγει, αν ξαφνικά γραπώστε
τον ξαδιάντροπο τον Κλέωνα, τον αχόρταγο το γλάρο,
για τα δώρα, που μαζεύει, και για τις κλοπές, που κάνει,
και στο φάλαγγα περάστε το σκληρό του σβέρκο πάλι.
Όλες σας οι κουτουράδες σαν και πριν θα πάνε καλιά τους.

Έλα εδώ κοντά μου πάλι
Φοίβε, Δήλιε χρυσομάλλη
πόχεις κατοικία σου θεία
την κατάκορφη Κυνθία.
Έλα χρυσοπάλατη Ήρα
της Εφέσου καλομοίρα
τιμημένη απ' τις Λυδές
μ' άνθη, δώρα και σπονδές.
Κι ω Παλλάδα, ντόπια θεά μας
βάστα πάλι πάνω μας
τη γοργόνα σου. Ω μεγάλη
χαροκόπε Βάκχε, βάλε
στις Βακχίδες, στα δαδιά σου
τη μανία και τη φωτιά σου.

(Στο ακροατήριο)

Όταν κατά δω, Αθηναίοι, ξεκινάγαμε ναρθούμε
μας απάντησε η Σελήνη και παράγγειλέ μας πρώτα
χαιρετίσματα τσουβάλι και για σας και τους συμμάχους.
Και κατόπιν να σας πούμε, πως βαριά είναι κακιωμένη:
Δεν την τιμάτε, ως πρέπει, μ' όλες τις ευεργεσίες

που σας κάνει πάντα μ' έργα κι όχι λόγια. Μια δραχμούλα
ο καθένας σας κερδίζει κάθε μήνα απ' το δαδί
κι όταν έξω από το σπίτι βγαίνετε τα βράδια, λέτε
"το δαδί τι να το κάνω; λάμπει το φεγγάρι μέρα!"
Και σας κάνει ακόμα κι άλλα αμέτρητα καλά, Αθηναίοι,
όμως εσείς το καλαντάρι θάλασσα τόχετε κάνει
και δεν έχουν καμιά τάξη σταθερή του χρόνου οι μέρες.
Οι θεοί τη φοβερίζουν, πως εκείνη φταίει, σαν τύχει
και δεν φάνε τα σφαχτάρια της θυσίας, που τα προσμένουν,
γιατί λάθος τις ημέρες λογαριάζετε. Σαν είναι
ωρισμένη για θυσία μέρα εσείς δικάζετε.
Κι όταν οι θεοί νηστεύουν και πενθούν το Σαρπηδόνα
και το Μέμνονα, θυσίες κάμνετε, γλεντοκοπάτε.
Κι άμα στείλατε, Αθηναίοι, ιερομνήμονα για φέτος
τον Υπέρβολο, του πήραμε απ' το κεφάλι το στεφάνι,
για να μάθει τις ημέρες να μετράει με το φεγγάρι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

(*Μόνος*)

Μα την Πνοή, το Χάος και τον Αέρα, δεν είδα άλλον κανένα τόσο πολύ χωριάτη
χοντροκέφαλο και ξεχασιάρη, που να του μαθαίνεις κάτι φιλοπράγματα
κι αμέσως να τα ξεχνάει πριν τα μάθη.

(*Στο Στρεψιάδη, που είναι κάτω στο υπόγειο*)

Βγες από κάτω, κι έλα εδώ στο φως!

Εσένα στο λέγω, που είσαι; Ανέβα επάνω
πάρε και το κρεβάτι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δεν το αφήνουν,
οι κοριοί, το βαστάνε με τα δόντια !

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τέλειωνε, βάλτο εδώ και πρόσεχέ με.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Να.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Λέγε μου τι θέλεις να πρωτομάθεις;
Θες μέτρα και ρυθμούς και στιχουργία;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Θέλω μέτρα, γιατί ένας αλευράς
μου έκλεψε μιαν οκά προχτές στο ζύγι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Δε σου μιλάω για τέτοια μέτρα, αλλά
σε ρώτησα από της ποίησης τα μέτρα ποιο σου αρέσει;
Τρίμετρο ή τετράμετρο;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Το μέτρο των τεσσάρων χοινικιών.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Είσαι βλάκας.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Στοιχηματίζω, αν θες, πως τέσσερα χοινίκια έχει ο τετράμετρος.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Άει να χαθείς χοντροκέφαλε!

Γρήγορα θα γίνεις, βλέπω, στους ρυθμούς ξεφτέρι!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ψωμί δε θα μου δώσουν οι ρυθμοί σου!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Στις συντροφιάς θα φαίνεσαι σπουδαίος

και μορφωμένος, άμα ξεχωρίζεις

τους ρυθμούς, τον ενόπλιο από το δάχτυλο.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δάχτυλο;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ναι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Το ξέρω!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Λέγε μου το.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Να το!

(τεντώνει το μεσαίο δάχτυλο)

Γι' αυτό δε λες; Στα παιδικά μου χρόνια τούτο το δάχτυλο είχε αξία!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ξετσίπωτε χωριάτη!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δεν ζητάω να μάθω τέτοια πράγματα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Λοιπόν;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τον άδικο το λόγο! Να τι θέλω!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Μα πρώτα έχουν σειρά άλλα μαθήματα.

Για πες μου λίγα αρσενικά ζώα...

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Αν δεν τα έχω χαμένα,
αρσενικά είναι ο τράγος, ο ταύρος, ο σκύλος, ο κούκος...

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Βλέπεις το λάθος; Κούκο λες μαζί και το αρσενικό και θηλυκό πουλί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Και πώς να λέω, μα τον Ποσειδώνα;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Θα λες το ένα κούκο και το άλλο κούκισσα!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Κούκισσα; Μπράβο, μα τον Άνεμο!
Ωστε γι' αυτό το μάθημα θα σου γεμίσω
τη σκάφη σου τον "κάρδοπο" με αλεύρι;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Άλλο και τούτο! Η λέξη είναι θηλυκειά
και την λες αρσενική.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μα πως την λέγω αρσενική;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Παρόμοια κάνεις αρσενικό και τον Κλεώνυμο.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μα δεν καταλαβαίνω!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Να ο Κλεώνυμος και το σκαφίδι

η "κάρδοπο" είναι το ίδιο.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μα ποτέ του δεν είχε εκείνος κάρδοπο!

Ζύμωνε το ψωμί του ο κακομοίρης σε στρογγυλό γουδί.

Από εδώ και πέρα πως θα λέω σωστά τη λέξη;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Πάντα θα λες καρδόπη καθώς λες Σωστράτη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Καρδόπη;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ναι. Κι αυτό είναι το σωστό.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Θα λέω και τον Κλεώνυμο Κλεωνύμη;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Πρέπει ακόμα να μάθεις να γνωρίζεις τα δυο γένη και στα κύρια ονόματα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Το ξέρω.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Πες μου λίγα θηλυκά.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Λύσιλλα, Κλειταγόρα, Δημητρία...

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Κι αρσενικά;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Χιλιάδες! Αμυνίας, Φιλόξενος και Μελησίας.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Μα τούτα δεν είναι αρσενικά, δυστυχισμένε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δεν είναι αρσενικά;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Καθόλου! Αν τύχει και δεις τον Αμυνία, πως θα τον φωνάξεις;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Όπως πάντα. Ψιτ! Έλα εδώ, Αμυνία!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Να το! Αμέσως τον έκανες γυναίκα!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Άδικα τάχα, αφού δεν πάει στρατιώτης;

Μα γιατί μου μαθαίνεις γνωστά πράγματα;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Γνωστά; Καθόλου! Τώρα ξάπλωσε επάνω στο κρεβάτι...

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Να κάνω τι;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Σοφίσου κάποια λύση για τα ζητήματά σου.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Όχι, να χαρείς, σε τούτο το κρεβάτι!

Άσε να πλαγιάσω καλύτερα χάμω.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Δε μπορεί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

(Ξαπλώνεται στο κρεβάτι)

Συμφορά μου! Στους κοριούς
όλα τα κρίματά μου θα πληρώσω!

ΝΕΦΕΛΕΣ

Στοχάσου τώρα, όσο μπορείς πιο βαθιά, και
μάζεψε το γέρικο μυαλό σου.
Κι άμα δεν σε βολεύει
σαν γρήγορο πουλί
σε θέματα πολλά
πήδα - και παντοτεινά τον ύπνο αποχαιρέτα!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Βάι, βάι, βάι, βάι και πωπωπω!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τι τρέχει; Τι παθαίνεις;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Χάθηκα! Χυμήξανε μεσ' από το κρεβάτι
Κορθιανοί κοριοί μεγάλοι
τις δαγκάνες τους μου μπηζουν μου ματώνουν τα παϊδία
μου ξεσκίζουν τ' απαυτά μου και μου πίνουν την ψυχή
και στον πάτο τον παχύ μπηκανε και τον τρυπάνε,
δε γλυτώνω, θα με φάνει!

ΧΟΡΟΣ

Μη φωνάζεις!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τι να κάνω,
που τα χρήματά μου χάνω,
το πετσί μου
τη ζωή μου
τα τσαρούχια μου, τα πάντα,
κι από σας ριχτός εδώ
καραούλι τραγουδώ
και όλοι μου φωνάζετε από πάνω!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ε! συ, τι κάνεις και δε συλλογιέσαι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ναι, μα τον Ποσειδώνα, συλλογιέμαι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Και τι λοιπόν κατάφερες να βρεις;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πως οι κοριοί σταλιά δεν θα μ' αφήσουν ήσυχο.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Α να χαθείς!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Για το χαμένο λες;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Φοβάσαι τους κοριούς; Σκεπάσου κι άντε
να βρεις καμιά καλή κατεργαριά και κόλπο για να σωθείς από τα χρέη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Και ποιος θα μου ρίξει προβιές
να μου ζεστάνει το μυαλό μου για να γεννήσει ιδέες;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Για να τον δω τι κάνει; Ε! συ, κοιμάσαι;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Όχι μα τον Απόλλωνα!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Δεν έχεις πιάσει τίποτα;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τίποτα!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Καθόλου;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μονάχα κάτι εδώ με τη φούχτα!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Σκεπάσου λοιπόν για να σκεφτείς.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τι να σκεφτώ; Για πες μου εσύ, Σωκράτη.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ό,τι θες. Κι άμα το βρεις, μου λες.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Χίλιες φορές σου τοπα, στο ξανάπα:

Τούτο θέλω, να μη πληρώνω τόκους.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Σκεπάσου λοιπόν και ανάλυσε το ζήτημα κι άμα τα βρίσκεις σκούρα,
σταμάτα και ξανάρχιζε πάλι το θέμα και καλοζύγιασέ το.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Γλυκό μου Σωκρατάκι!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τι είναι παππού;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Βρήκα ένα κόλπο για να μην πληρώσω.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Για να το δούμε!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πες μου πρώτα...

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τι;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Αν μάγισσα πληρώσω Θεσσαλή
για να μου κατεβάσει το φεγγάρι
κι ύστερα σε μια θήκη στρογγυλή
σαν καθρέφτη κλεισμένο το κρατάω...

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Και τι θα ωφελήσει;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Και το ρωτάς;

Άμα δεν ανατέλλει το φεγγάρι
δε θα πληρώνω τόκους.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Πως θα γίνει αυτό;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Με το μήνα πληρώνονται όπως ξέρεις, οι τόκοι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Να, κι εγώ να σε ρωτήσω:

Αν ξαφνικά σε καταγγέλναν ότι χρωστάς πεντέξι τάλαντα,
τι θα κάνεις, για να ξεφύγεις την κατηγορία;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τι θα κάνω; Δεν ξερω! Να σκεφτώ...

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τη σκέψη σου μην τηνε σφίγγεις μέσα σου.

Αμόλα την να πάει ψηλά, όπως πάει
χρυσόμυγα δεμένη απ' το ποδάρι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Βρήκα τον τρόπο να τα σκαπουλάρω
και μπράβο θα μου πεις.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Για λέγε! Ακούω.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δε σου λαχε να δεις στα φαρμακεία
εκείνη την ωραία διάφανη πέτρα,
που ανάβει τη φωτιά;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Μπα! Το κρύσταλλο λες;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Θα πάρω το κρύσταλλο κι όταν γράφει ο γραμματέας τη μήνυση,

θα πάω στον ήλιο να σταθώ

και τις αχτίδες δέσμη θα ρίξω στο κερί του απάνω

και θα λιώσω τα γράμματα. Τι λες;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Έξυπνο, μα τις Χάριτες!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Χαρά μου!

Γλίτωσα πέντε τάλαντα άψε σβήσε.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Και τώρα απάντα μου σ' αυτό...

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Σ' ακούω.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Πως θα γλυτώσεις από καταδίκη σίγουρη, όταν σου λείπουνε μάρτυρες;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Εύκολα κι εξυπνότατα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Για λέγε!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Όταν θα μείνει μια μονάχα δίκη πριν από τη δική μου,
και πριν φωνάξουν τ' όνομά μου,
θα το σκάσω τρέχοντας και θα κρεμαστώ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Βλακείες!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Καθόλου! Όταν εγώ πεθάνω
δε θα μπορέσουν πια να με δικάσουν.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Κούτσουρο, φεύγα! Πια δεν σε μαθαίνω.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

(Παρακαλεστικά)

Μα τους θεούς, τι σου έκανα, Σωκράτη;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ό,τι σου μάθω, το ξεχνάς αμέσως.

Ορίστε: Πες μου τι σε πρωτοδίδαξα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Για στάσου: Αλήθεια, τι με πρωτοδίδαξες.

Τη σκάφη, που ζυμώνουν το ψωμί!

Μα πως την είπες; Συμφορά μου!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Χάσου! Ξεροκέφαλε, γεροξεκούτη!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Αλίμονο, τι θ' απογίνω ο μαύρος,

αν δε μάθω να λέω ωραία λόγια;

Χάθηκα, συμβουλευτέ με, ω Νεφέλες.

ΧΟΡΟΣ

Μια συμβουλή μονάχα θα σου δώσω:

Αν έχεις γιο που καταλαβαίνει,

φερ' τονε να σπουδάσει αντί για σένα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Έχω λεβέντη γιο, σπέρτο μονάχο.

Μα τι να πω; Δεν αγαπάει τα γράμματα!

ΧΟΡΟΣ

Και τον αφήνεις;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Είναι χειροδύναμος

κι όλος ζωή κι από την οικογένεια κρατιέται

της Κοισύρας το ψηλομύτικο.

Μα πάω να τον βρω κι αν δε θελήσει

να ρθει, θα τον διώξω από το σπίτι.

(στο Σωκράτη)

Περίμενέ με λίγο, μέχρι να γυρίσω.

ΝΕΦΕΛΕΣ

(Στο Σωκράτη)

Θα σου δώσουμε καλά

πολύ μεγάλα και πολλά

μόνο εμείς απ' όλους τους θεούς.

Τον βλέπεις, τον ακούς

αυτόν; Αμέσως θα κάνει

ό,τι θελήσεις.

Και κοίταξε να τον χαρείς

γρήγορα και όσο μπορείς.

Έχει μυαλά φουσκωμένα

και μέχρι να μετρήσεις ένα

αλλάζει γνώμη και χαβά

και σε άλλο δρόμο τραβά.

(Ο Σωκράτης μπαίνει μέσα στο σχολείο)

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

(Σπρώχνοντας το γιο του)

Μα την Ομήχλη, φεύγα, ξεκουμπήσου
απ' το σπίτι μου. Πήγαινε και τρώγε
τις κολόνες του Μεγακλή του θείου σου!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Τρελλάθηκες πατέρα; Τι σου ήρθε;
Μα τον Ολύμπιο Δία, κάτι έχεις πάθει!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

(γελώντας)

Βρε ποιον Ολύμπιο Δία; Ντροπή σου
να πιστεύεις στο Δία κοντζάμ μαντράχαλος!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Μα τι γελάς;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τι κουτός είσαι
και μυαλό έχεις γεμισμένο με σκουριά!
Έλα κοντά τα μάτια να σου ανοίξω,
να γίνεις άντρας, κάτι θα σου πω

μα κοίτα κανενός δεν θα το πεις.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Λέγε, σ' ακούω.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ορκίζεσαι στο Δία;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Ορκίζομαι!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Να λοιπόν τι αξίζει η γνώση.

Δεν υπάρχει Δίας μάθε.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Και ποιος υπάρχει λοιπόν;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τον έχει ρίξει ο Σίφουνας το Δία

και βασιλεύει αυτός.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Πω πω παλαβομάρα!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Κι όμως είναι αλήθεια.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Ποιος τα λείει;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ο Σωκράτης ο Μηλιώτης και
ο Χαιρεφώντας που βρήκε τα ίχνη των ψύλλων.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Τόσο λοιπόν τρελλάθηκες, πατέρα
για να πιστεύεις τέτοιους παλαβούς;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Σώπα! σώπα! Μην πεις κακό για ανθρώπους που τα έχουν τετρακόσια.
Κι είναι τόσο οικονόμοι, που μήτε στον κουρέα δεν πηγαίνουν ούτε σε λουτρό.
Και λάδι δεν αλείφουν το σώμα τους.
Μα εσύ μου τρως το βιος μου, λες κι έχω πεθάνει.

(Τον τραβά από το χέρι)

Πάμε να μάθεις για λογαριασμό μου.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Και τι καλό μπορούνε να μου μάθουν;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πως! Όλη την ανθρώπινη σοφία.

Τότε θα καταλάβεις πόση αμάθεια
και χοντροκεφαλιά σε δέρνει, γιε μου.
Περίμενέ με μια στιγμή και φτάνω.

(Μπαίνει μέσα στο σπίτι του)

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Τι να τον κάνω; Ο γέρος πάει τρελάθηκε!
Στους δικαστές να τον πάω κι αυτόν
να μου τον κηρύξουν σ' απαγόρευση.

(Ο Στρεψιάδης βγαίνει κρατώντας στο κάθε χέρι κι από ένα πουλί)

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Για δεξ και πες μου: Τι πουλί είναι αυτό;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Κούκος.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ωραία! Κι αυτό το θηλυκό;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Κούκος.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μα κούκος και τα δύο, βρε ρεζίλη;

Το λοιπόν από εδώ και πέρα μάθε
να λες το ένα κούκο το άλλο κούκισσα.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Κούκισσα; Αυτά σου μάθαν τα σπουδαία
εδώ μέσα εκείνου οι εκεί οι κατωκοσμίτες;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Κι άλλα πολλά, που τα ξεχνούσα αμέσως μόλις μου τα μάθαιναν.
Γέρασα βλέπεις.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Έχεις για αυτό χάσει το μανδύα σου;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δεν τον έχασα. Τα θρανία τον έφαγαν.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Αμέ και τα παπούτσια σου που τα έχεις και βόσκουνε, βρε ξεμωραμένε;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τα έχω ακουμπισμένα σε καλή μεριά,
όπως ο Περικλής τα τάλαντά μας χωρίς λογαριασμό να δίνει.
Τράβα, άκουσέ με κι ας μην τα καταφέρεις.
Έτσι κι εγώ, όταν ήσουνα παιδάκι και τραύλιζες, έξι χρονών,
σε άκουσα και με τον πρώτο οβολό, που πήρα μισθό σαν δικαστής,
σου αγόρασα ένα μικρό μικρό αμαξάκι για να παίζεις.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

(Ακολουθεί χωρίς κέφι)

Κάποτε για όλα αυτά θα μετανιώσεις.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μπράβο σου, να μ' ακούς.

(φωνάζει έξω από το σχολείο του Σωκράτη)

Ε! συ Σωκράτη,

άνοιξε και σου φέρνω το γιο μου.

(Ο Σωκράτης βγαίνει)

Δεν ήθελε, μα εγώ τον κατάφερα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Είναι νιάνιαρο ακόμα και δεν ξέρει ο φτωχός την κρεμαστή σοφία!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Αν σε κρεμούσα, θα ήσουν σοφώτερος!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Σκασμός! Στο δάσκαλό σου αντιμιλάς;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

(Μιμείται τη φωνή του Φειδιππίδη)

"Αν σε κρεμούσαν"! Πόσο ηλίθια το είπε

με τα χείλη ανοιχτά μια πήχη!

Πως θα μπορεί τέλος πάντων να γλιτώνει στις δίκες,

να καλεί ψευδομάρτυρες τους δικαστές να απατά;

Για τούτα ένα τάλαντο πλήρωσε ο Υπέρβολος!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μη σε νιάζει, δασκάλευέ τον. Έχει ευρετικό μυαλό από τη γέννα του.

Σαν ήταν παιδάκι, έφτιαχνε σπίτια από λάσπη και σκάλιζε βαρκούλες από ξύλο,

μαστόρευε αμαξάκια από πετσί και απ' του ροδιού τις φλούδες

έπλαθε βατραχάκια. Τι θαρρείς!

Τώρα να μάθει πρέπει τους δυο λόγους

δηλαδή το δίκαιο λόγο και τον άδικο

αυτόν που με τα ψέματα τουμπάρει τον άλλον. Κι αν όχι και τους δύο,

με κάθε τρόπο ας μάθει καν τον ψεύτη!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Θα του τα μάθουν οι ίδιοι Λόγοι, να τους!

Εγώ πηγαίνω.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μην ξεχνάς, πως πρέπει

ν' αναποδογυρίζει όλα τα δίκαια!

(Όλοι φεύγουν. Η σκηνή αδειάζει. Βγαίνουν ο Δίκαιος κι ο Άδικος Λόγος μαλώνοντας)

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Άντε πρόβαλε και δείξε την αξία σου στο κοινό
μ' όλην την ξετσιπωσιά σου.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Όσο μεγαλύτερο το πλήθος
τόσο κι ευκολώτερα θα σε κοπανήσω.

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Εσύ; Και ποιος είσαι;

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Λόγος είμαι.

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Λόγος Άδικος.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Κι ωστόσο σε νικώ το Δίκαιο εσένα.

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Με ποια τέχνη, ποια σοφία;

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Βρίσκω πάντα νέες ιδέες.

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Όλα αυτά περνούν και πίνουν σήμερα σε τέτοιους βλάκες.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ποιος το είπε; Είναι σοφοί.

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Θα σε καταστρέψω.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Πως;

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Μιλώντας δίκαια και σωστά.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ό,τι λες θα το μπαντάρω με έξυπνες αντιλογίες.

Δεν υπάρχει Δικαιοσύνη.

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Δεν υπάρχει;

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Δείξε μου την.

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Στους θεούς ψηλά!

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Τι κουβέντα!

Αν υπήρχε εκεί, πως μένει ατιμώρητος ο Δίας,
που έχει δέσει τον μπαμπά του!

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Με έπιασε αναγούλα!

Δεν κρατιέμαι! Τη λεκάνη!

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Παλαβέ, γεροξεκούτη...

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ξεσκισμένε, σκυλομούρη!

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Με τριαντάφυλλα με ραίνεις!

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Βλάστημε και θεομπαίχτη!

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Κρινοστέφανα μου βάζεις.

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Δέρνεις τον πατέρα σου!

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Μάθε, πως με πασπαλίζεις με μαλαματόσκονη.

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ως τα τώρα με λυωμένο σε ζεμάτιζα μολύβι.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Όλα τώρα είναι τιμή μου.

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Θρασύτατος είσαι!

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Κι εσύ είσαι πολύ παλιός!

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Εξ αιτίας σου δεν πατάει κανένας νέος στο σχολείο μου.

Μα θα έρθει καιρός να νιώσουν οι Αθηναίοι

τι δασκαλεύεις τους ανόητους.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Μυρίζεις πολύ άσχημα!

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Τώρα κάνεις τον καμπόσο μα πρωτύτερα πεινούσες

και σακκί ζητιάνου κράταγες και παράσταινες τον κακομοίρη
τον Τήλεφο τον ξεπεσμένο το βασιλιά της Μυσίας.

Κι έτρωγες απ' το σακκί σου ξερό ψωμί,
κάνοντας ατιμίες σαν αυτές του Πανδέλετου.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Τι σοφία!

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Μα και τι τρέλλα.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Τρέλλα ποιανού;

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Η δική σου

και της δόλιας της πολιτείας
που σε τρέφει και χαλάς τα καημένα τα παιδάκια.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

(δείχνοντας το Φειδιππίδη)

Μαθητής σου δεν θα γίνει
αυτός εδώ, επειδή είσαι παλιός.

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ναι, αν θέλει να σωθεί

κι όχι μονάχα τη γλώσσα του να ακονίσει για να κόβει.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

(στο Φειδιππίδη)

Άστονε κι έλα σε μένα.

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Θα σε δείρω, αν τον αγγίζεις.

ΧΟΡΟΣ

(μπαίνοντας στη μέση για να μην αρπαχτούν)

Πάψτε τους καυγάδες πια

πάψτε τις βρισιές!

(στο Δίκαιο Λόγο)

Κι άντε δείξε πρώτα εσύ

τους παλιούς τι τους μάθαινες.

(στον Αδικο Λόγο)

Και συ δείξε την καινούργια τέχνη σου,

για να μπορέσει να διαλέξει από τους δυο σας

όποιον θέλει ο νεαρός.

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Αυτό θέλω.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Κι εγώ το ίδιο.

ΧΟΡΟΣ

Ποιος θα κάνει την αρχή;

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Του παραχωρώ τη θέση.

Κι όταν θα έχει τελειώσει με μικρές έξυπνες φρασούλες

και με στοχασμούς καινούριους θα τον κατασαγίτέψω.

Κι αν τολμήσει γρυ να κάνει θα του πρήξω μούτρα, μάτια

με της γνώμης μου τις σφήκεςτις φαρμακερές.

ΧΟΡΟΣ

Άντε δείξτε μας οι δυο σας πόσο είστε επιδέξιοι

και στη σκέψη και σε λόγια και σε έξυπνα γνωμικά,

ποιος είναι από σας το καλύτερο παλικάρι.

Της σοφίας το βραβείο ποιος από τους δυο σας θα πάρει!

Είναι μεγάλος ο κίνδυνος και δύσκολη η μάχη.

(Στο Δίκαιο Λόγο)

Εσύ που στεφάνωσες με πλήθος αρετών την παλιά γενιά

μίλα μας δυνατά, όσο θέλεις, να μας μάθεις το ποιος είσαι.

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Να πως μορφώνονταν οι παλιότεροι Αθηναίοι,
όταν εγώ ήμουν δάσκαλος επιτυχημένος
το δίκαιο και η αρετή βασίλευε παντού στην πολιτεία αυτή.

Μικρό παιδί δεν άκουγες να μιλάει.
Στο δρόμο όλα τα παιδιά της γειτονιάς πηγαίνανε με τάξη
στο σπίτι του κιθαριστή γυμνά ακόμα και με χιόνια.
Και τους μάθαινε πρώτα, αφού αυτά κάθονταν κάτω,
τα ονομαστά τραγούδια.

"Γεια σου Παλλάδα φοβερή και καστροπολεμίστρα"
ή "λύρα, βγάλε τη φωνή σου τη δυνατή και τη γλυκειά"
κι αυτά με την παλιά εκείνη προγονική αρμονία.
Κι άμα κανένας έπαιζε κάποιο πρόστυχο τραγούδι
ή αν έκανε τσακίσματα σαν του Φρύνη,
επειδή ατίμαζε τις Μούσες, έτρωγε μπόλικο ξύλο.

Κάθονταν σεμνά στου γυμναστή
για να μη βλέπουν τίποτα το πονηρό απ' έξω.
Και μόλις σηκώνονταν απ' την άμμο, την έφτιαχναν,
να μην φαίνονται εκεί σημάδια από την ήβη.
Κανείς δεν αλειφότανε λάδι κάτω από τον αφαλό του
κι έτσι στα σακουλάκια τους επάνω ανθοβολούσε
δροσιά και χνούδι, όπως πάνω στα φρέσκα κυδώνια.

Με λιγωμένη τη φωνή και κλείνοντας το μάτι
κανένας δεν εξύγωνε τον αγαπητικό του
σαν να ρουφιάνευε μονάχος τον εαυτό του.
Ποτέ κανείς δεν άρπαζε ραπανάκια στο δείπνο

ούτε άνηθο και σέλινο, μπροστά στους μεγάλους.
Λίγο έτρωγε, δεν χαχάνιζε σαν τσίχλα και δε σταύρωνε
τα πόδια το ένα πάνω στο άλλο.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Παλιές συνήθειες απ' τον καιρό που χτίστηκε ο κόσμος
κι οι Αθηναίοι φορούσανε τζιτζίκια στα μαλλιά τους!

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Κι όμως με αυτά ανάθρεψα τους Μαραθωνομάχους.
Μα τώρα εσύ τα νέα παιδιά πολύ βαριά τα ντύνεις,
που σαν τα κοιτώ στα Παναθήναια, πνίγομαι,
καθώς βαστάνε την ασπίδα εμπρός τους
χορεύοντας οκνά αντί να οράνε
στον ενόπλιο χορό της Τριτογένειας.

(Στο Φειδιππίδη)

Και τώρα, παλληκάρι,
δάσκαλο εμένα, το Δίκαιο Λόγο πάρε -
Δεν θα συχνάζεις στα λουτρά, στην αγορά καθόλου,
θα έχεις σεβασμό, να ντρέπεσαι, αλλά όταν σε πειράξουν
φωτιά θα παίρνεις.
Κι όταν πλησιάζουν γέροι, θα σηκώνεσαι
απ' το σκαμνί που κάθεσαι μ' ευγένεια
και θα τιμάς τους γονιούς σου, και δεν θα κάνεις τίποτα
που να λερώνει την εικόνα της Αιδώς εντός σου.

Δεν θα πηγαίνεις να χαζεύεις με ανοιχτό το στόμα
εκεί που κουνιούνται οι χορεύτριες
για να μη σου ρίξει καμία μικρούλα
κανένα κυδώνι αγάπης
και άσχημα μπλέξεις και χάσεις την υπόληψή σου.
Και δεν θα αντιμιλάς ποτέ στο γέρο σου πατέρα,
δεν θα τον λες Ιαπετό, δεν θα τον συγχύζεις
αυτόν που σε ανάστησε από μικρό παιδάκι.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

(στο Φειδιππίδη)

Αν πας, παλληκαράκι μου, μ' αυτόν, μα τον Βάκχο,
θα μοιάσεις με τα ανόητα τ' αγόρια του Ιπποκράτη
και θα σε φωνάζουν παντού κόπανο και χαζό.

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Αλειμμένος λάδι το κορμί, με ροδοκόκκινη όψη
θα συχνάζεις στα γυμναστήρια και όχι στο παζάρι
όπως κάνουν οι τωρινοί νεαροί, που όλοι σαχλαμαρίζουνε.
Ποτέ για ψύλλου πήδημα
δεν θ' αρχινάς συζήτηση μικρή και ασήμαντη.
Θα τρέχεις στην Ακαδημία τα ελαιόδεντρα από κάτω
με άλλα φρόνιμα παιδιά στεφανομένος άσπρα καλαμόφυλλα
και θα ευωδιάζεις λεύκα και πράσινο βάτο και ξεγνοιασιά.
Θα χαίρεσαι τα καλοκαίρια, όταν σιγά θροούνε στον άνεμο αντικρυστά
οι κλώνοι του πλάτανου και της φτελιάς.

(Σε τόνο ζωηρότερο)

Όσα εγώ σου λέω αν τα κάνεις
και καλά τα βάλεις στο μυαλό σου
θα έχεις ατσαλένιο στήθος
και τριανταφυλλένιο πρόσωπο.
Θα έχεις πλάτες δυνατές
γλώσσα τόσο δα μικρή.
Κι άμα κάνεις ό,τι τώρα
κάνουν όλοι οι νέοι στη χώρα
θα χεις πρόσωπο ωχρο
και στήθος μικρό και στενό
γλώσσα μια πιθαμή.
Το μυαλό σου θα νομίζει
την τιμή πράγμα κακό
και καλό τη ρουφιανιά.
Και στο τέλος θα σου κολλήσει
ο άσχημος χαρακτήρας του Αντιμάχου
η αισχύροτητα.

ΧΟΡΟΣ

Μες στα λόγια σου, ω δάσκαλε της υψηλής σοφίας
τι γλυκά της φρονιμάδας το άνθος μοσχοβόλησε!
Τι ευτυχισμένα, αλήθεια, ζούσαν οι παλιοί προγόννοι!

(στον Άδικο Λόγο)

Τώρα εσύ μεγάλε τεχνίτη της γλώσσας
πες μας κάτι καινούργιο. Μια χαρά ο αντίπαλός σου
τα κατάφερε και πρέπει με μεγάλα πια εφευρήματα
του μυαλού να τον τουμπάρεις δίχως να γίνεις ρεζίλι.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Πλακώθηκαν τα στήθια μου, δεν κρατιόμουν
απ' το να συνταράξω τα λόγια του με αντίλογα.
Μ' έχουνε πει κατώτερο λόγο οι φιλόσοφοι,
γιατί εγώ πρώτος τόλμησα να βγω παλληκαρήσια
να αρνηθώ τη δικαιοσύνη, να αντιλέξω τους νόμους.
Και τούτη η αξία μου κάνει χιλιάδες τάλαντα
να υποστηρίζω δηλαδή το άδικο και να νικάω στο τέλος.

(Στο Φειδιππίδη)

Για κοίτα εγώ πως θα ξετινάξω την παλιά ανατροφή
που τόσο την παίνεσε ο αντίπαλος.
Σκέψου, πως θα σου απαγορεύσει τα ζεστά λουτρά.

(Στο Δίκαιο Λόγο)

Δεν μας λες να μάθουμε κι εμείς, γιατί τ' απαγορεύεις;

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Είναι βλαβερό συνήθιο, κάνει δειλό τον άντρα.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Στάσου, σε άρπαξα απ' τη μέση και δε θα μου ξεφύγεις.

Για πες μου, απ' όλα τα παιδιά του Δία, ποιος έχει
πιο γενναία ψυχή και άντεξε στους πιο μεγάλους κόπους;

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ποιος άλλος από τον Ηρακλή; Κανείς δεν τον περνάει.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Είδες ποτέ τα λουτρά του Ηρακλή να 'ναι κρύα;
Κι όμως η αντρεία του ήταν η πρώτη σ' όλο τον κόσμο.

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Εγώ μιλάω για εκείνα, που πάνε τα παιδιά
και όλη τη μέρα σαχλολογούν και έτσι γεμίζουν
της πόλης τα λουτρά, και αδειάζουν οι παλαίστρες.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Εσύ κατηγορείς, μα εγώ παινεύω την αγορά. Αν ήταν
κακό πράγμα, δεν θα μιλούσε για "αγορητάδες" ο Όμηρος
όπως δηλαδή για το Νέστορα και τόσους άλλους ήρωες.
Λες ακόμα ότι δεν πρέπει να γυμνάζουνε τη γλώσσα οι νέοι.

Κι εγώ σου λέω, πως πρέπει και μάλιστα πολύ.
Κι ακόμα τους συστήνεις να είναι πάντοτε φρόνιμοι -
άλλο κακό κι αυτό.

Είδες κανένα φρόνιμο ποτέ σου να προκόψει;

Λέγε μου λοιπόν, αν μπορείς, βγάλε με ψεύτη.

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Να λοιπόν! Για τη φρονιμάδα του, του χάρισαν του Πηλέα
μαχαίρι οι θεοί να πολεμάει με τα θηρία του δάσους.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Μαχαίρι; Αστείο κέρδος είχε για πληρωμή
της αρετής του ο κακομοίρης!
Ενώ για δες ο Υπέρβολος εξαιτίας της πονηριάς του
έβγαλε απ' τα λυχνάρια πολλά τάλαντα
ανακατεύοντας με τέχνη χαλκό και μολύβι.
Αυτό είναι κέρδος, όχι εκείνο το γελοίο μαχαίρι!

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Μα επειδή ήταν φρόνιμος, παντρεύτηκε τη Θέτιδα.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Και εκείνη τον παράτησε, γιατί δεν ήταν υβριστής
ούτε καλός στο κρεβάτι τα βράδυα.
Γιατί η γυναίκα τα θέλει αυτά.
Μ' ακούς παλιάλογο;

(Στο Φειδιππίδη)

Και τώρα, παλληκάρι,
για σκέψου πόσα έχει μέσα της κακά

η φρονιμάδα
και πόσες ηδονές πρόκειται να στερηθείς
γι' αυτήν.
Χωρίς αυτά είναι μαύρη η ζωή,
ποιος θέλει να τη ζήσει!
Ας πάμε τώρα σε άλλο ζήτημα: στις ανάγκες τις φύσης μας.
Αμάρτησες, ερωτεύτηκες, μοίχευσες, πιάστηκες.
Χάθηκες αν δεν μπορεί να κόβει η γλώσσα σου.
Ενώ μαζί μου, μπορείς να χορταίνεις την κάθε σου επιθυμία
χόρευε, γέλα, γράψε την ντροπή στα παλιά τα παπούτσια σου.
Κι αν σε πιάσουνε με άλλου γυναίκα
θα λες: "Δεν φταίω εγώ, πιάστε το Δία και βγάλτε του τα μάτια.
Γιατί κι εκείνος ξεμυαλίζεται απ' τις όμορφες γυναίκες.
Εγώ ο θνητός θα γίνω ανώτερος απ' τους θεούς;"

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Κι άμα τον πιάσουν και τον ραφανιδώσουν,
κι αν τον καψαλίσουν με χόβολη;
Θ' αρνιέται το αμάρτημά του, τι λες;

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Και τι θα πάθει τάχα κι αν το αρνηθεί κι αν όχι;

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Υπάρχει μεγαλύτερο κακό και ρεζιλίκι;

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Και τι θα πεις αν σου αποδείξω πως δεν έχεις δίκιο;

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Θα καταπιώ τη γλώσσα μου.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Θα σε ρωτάω και απάντα μου:

Ποιοι γίνονται συνήγοροι;

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Οι ξεσκισμένοι.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Πολύ σωστά.

Και τραγωδίες ποιοι γράφουνε;

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Οι ξεσκισμένοι.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Πολύ καλά.

Και ποιοι δημηγορούν;

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Οι ξεσκισμένοι.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Τώρα, το κατάλαβες, ότι δεν ξέρεις τι μας λες;

Για κοίτα γύρω σου το κοινό
και πες μας ποιοι περισσεύουν.

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Να! Κοιτάζω!

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Και τι βλέπεις;

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Πως είναι περισσότεροι οι ξεσκισμένοι.

(Δείχνει με το δάχτυλο μερικούς από τους θεατές)

Να τος εκείνος, να κι αυτός
κι ο τριχωτός, από εκεί!

(προς το κοινό)

Ω, εσείς, την πατήσαμε!
Και τώρα, να με δεχθείτε
πετάω τα ιμάτιά μου
και τρέχω να μπω ανάμεσά σας.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

(Στο Στρεψιάδη)

Λοιπόν θα πάρεις πίσω τον γιο σου
ή θα μου τον αφήσεις να του μάθω
να πηγαίνει η γλώσσα του ροδάνι;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μάθε τον μου
και δέρνε τον κι ακόνισε το στόμα του,
τη μια μασέλα για τις μικροδίκες,
την άλλη για μεγάλα ζητήματα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Θα σου τον κάνω πανέξυπνο σοφιστή.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Έχω την εντύπωση πως θα τον κάνεις κακομοίρη και κατάχλωμο.

ΧΟΡΟΣ

Προχωρείτε!

(Ο Άδικος Λόγος και ο Φειδιππίδης μπαίνουν στο σχολείο. Ο χορός απευθύνεται στον Στρεψιάδη)

Μα θα το μετανιώσεις.

(Γυρίζοντας προς το κοινό)

Να τι πρόκειται να κερδίσουν οι κριτές, άμα δώσουν

δίκαιη ψήφο στο χορό μας, τώρα θα σας το πω.
Το φθινόπωρο, όταν πρέπει να οργώσετε τα χωράφια σας,
για σας πρώτα θα ρίχνουμε νερό κι ύστερα για τους άλλους.
Τα σταφύλια, τα σπαρτά σας θα σας τα φυλάμε,
κι ούτε η βροχή θα τα σαπίζει ούτε η κάψα θα τα καίει.
Κι αν κάποιος θνητός τολμήσει να μας αδικήσει,
ας τεντώσει το αυτί του να ακούσει τι θα πάθει.
Δεν θα παίρνει από το κτήμα του κανένα εισόδημα. Κρασί ή λάδι.
Μόλις αρχίζουν να βλασταίνουν τα λιόδεντρα ή τα αμπέλια του
με το χαλάζι θα σπάμε τα μπουμπούκια.
Κι αν θέλει να αποξηράνει τα κεραμίδια του,
εμείς θα βρέχουμε ακόμα περισσότερο
και θα ρίχνουμε χαλάζι να του σπάμε τη σκεπή του.
Κι αν αυτός ή συγγενής του ή φίλος του έχει γάμο,
εμείς θα βρέχουμε όλη νύχτα, ώστε να λέει:
Καλύτερα να ψηνόμουν στη Λιβύη παρά εδώ
στην Αθήνα να είμαι άδικος κριτής.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Υπολογίζω : εικοσιέξι, εικοσιεφτά,
εικοσιοχτώ και εικοσιεννιά του μήνα,
και τέλος να τριάντα, η μαύρη μέρα,
που τη μισώ, την τρέμω, τη σιχαίνομαι.
Πάει το παλιό φεγγάρι, αρχίζει νέο.
Πεισματικά οι δανειστές μου πηγαίνουν
στο πρυτανείο πληρώνοντας
τα έξοδα της δίκης για να με καταστρέψουν.

Κι εγώ σωστά τους λέω παρακαλώντας:
"Αυτά μην τα ζητάς τώρα. Δώσε μου αναβολή
για τα άλλα. Πάρε τούτα".

Μα εκείνοι δεν ακούν. Με τέτοιο τρόπο
ποτέ, μου λένε, δε θα τους ξοφλήσω.

Και με βρίζουν, με λένε απατεώνα,
και δος του με τραβούν στα δικαστήρια.

Μα τώρα να κι αν πανε να κι αν δεν πάνε!

Δε με νοιάζει, αν ο γιος μου έχει μάθει
να ρητορεύει, να δικολαβεί.

Ας πάω να δω τι κάνει στο σχολειό του.

(Χτυπάει την πόρτα)

Παιδί! Παιδί μου!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

(Ανοίγοντας την πόρτα)

Καλώς τον Στρεψιάδη!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Καλώς σε βρήκα

(Του δίνει ένα σακκουλάκι αλεύρι για δώρο)

Πρέπει ο καθένας να δίνει του δασκάλου.

Και πες μου τώρα, αν έμαθε ο γιος μου
τον Άδικο το λόγο, τον καινούργιο
που τελευταία πήρες για βοηθό σου.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Έμαθε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μπράβο Απάτη παντοκράτορισα!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τώρα πια μη φοβάσαι καμία δίκη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Κι αν υπάρχουν μάρτυρες ότι δανείστηκα;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Και χίλιοι να είναι, τόσο το καλύτερο.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

(Πηδώντας ενθουσιασμένος)

Θα φωνάξω τώρα,
με όλη μου τη δύναμη
κλάφτε τοκογύφοι,
χάσατε τους τόκους
και τα κεφάλαια!

Ξέφυγα απ' τα νύχια σας!
Έχω γιο κανακάρη
που σπουδάζει εδώ μέσα,
νάχει γλώσσα δίκοπη
σωτήρας του σπιτιού του
καταφύγιο του πατέρα
των εχθρών του φοβέρα
και λυτρωτή των βασάνων μου.

(Στο Σωκράτη)

Τρέχα, φέρε το παιδί μου.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

(Φωνάζοντας από την πόρτα)

Ε! παιδί, παιδί!

Βγες έξω να σε δει ο πατέρας σου. Σε θέλει.

(Βγαίνει ο Φειδιππίδης)

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ω, γλυκό παιδί μου, μέλι μου!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Τώρα πάρε τον και φύγε.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ω, παιδάκι μου, ω καμάρι μου!

Τι χαρά που σε βλέπω κίτρινο!

Άντε να δούμε τώρα αν έχεις μάθει

ν' αντιλέγεις επιδέξια και ν' αρνιέσαι το δίκιο

κι αν μπορείς χαριτωμένα να ρωτάς κάθε τόσο: "εσείς τι λέτε;"

τους άλλους να αδικείς και να ρημάζεις

κι όμως να κάνεις τον αδικημένο.

Στο πρόσωπό σου λάμπει η πονηρία η αθηνιώτικη.

Κάνε ό,τι μπορείς να με σώσεις, αφού εσύ με κατάστρεψες.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Και τι φοβάσαι;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Το παλιό φεγγάρι που τελειώνει

και το νέο που αρχίζει.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Τι είναι αυτό το παλιό και το νέο φεγγάρι;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Η μέρα, που τρέχοντας οι δανειστές

θα καταθέσουν τα έξοδα της δίκης.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Θα τα χάσουνε. Με κανέναν τρόπο

δεν μπορούν οι δυο μέρες να γίνουν μία.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δεν μπορούν;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Φυσικά! Πως μπορεί μια γυναίκα να είναι και νέα και γριά μαζί;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Έτσι είναι ο νόμος.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Δεν τον εξηγούν σωστά το νόμο.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Και τι λέει ο νόμος;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Ο δοξασμένος Σόλωνας που αγάπαγε στ' αλήθεια το λαό...

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τι σχέση έχει αυτό με το παλιό και το καινούργιο φεγγάρι;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Αυτός όρισε δυο μέρες για την κλήση της δίκης. το παλιό και το νέο φεγγάρι
για να πηγαίνουν την πρωτομηνιά να καταθέτουν τα έξοδα οι αντίδικοι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τι χρειαζότανε τότε η τελευταία μέρα του μήνα, το παλιό φεγγάρι;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Να χουν καιρό μπροστά τους μιαν ημέρα, για να συμβιβαστούνε.

Αλλιώς χαράματα θα χουν σκοτούρα με τα δικαστήρια.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Γιατί λοιπόν δεν δέχονται οι ταμίες τα χρήματά μας την πρώτη του μήνα
αλλά μας τα ζητάνε από τις τριάντα;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Όπως το ψητό οι πεινασμένοι πριν στρωθεί το τραπέζι, έτσι και τούτοι
μια μέρα πριν τσιμπάνε τα λεφτά!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

(Γυρίζοντας στο κοινό)

Γιατί λοιπόν καθόσαστε, χαζοί,
νούμερα, αρνιά, σα τσουκάλια σωριασμένα;
Για μένα και το γιο μου τραγουδήστε εγκώμιο θριαμβευτικό,
που τα βολέψαμε!
Ω μακάριε Στρεψιάδη,
από μικρός ήσουν σοφός
κι έχεις γιο ξεφτέρι!
Έτσι θα μου λενε μαζί φίλοι μου και χωριανοί:
"Είστε άξιοι και μεγάλοι".

Όταν βλέπουν στη σειρά όλες τις δίκες να τις κερδίζεις
και θα με ζηλεύουν.

Μα πάμε να σου κάνω το τραπέζι.

(Μπαίνει ο Α΄ Δανειστής ο Πασίας μαζί μ' ένα μάρτυρα)

ΠΑΣΙΑΣ

Είναι σωστό κανείς τα χρήματά του να τα σκορπάει; Καθόλου.

Έπρεπε τότε να βάλω κατά μέρος τη ντροπή

και ν' αρνηθώ, για να μην έχω μπελάδες.

Να τώρα που σε τραβάω στα δικαστήρια

για μάρτυρα να τρέχω

να γίνω εχθρός μ' ένα συγχωριανό μου.

Στη ζωή μου δεν θα ντροπιάσω την πατρίδα. Εμπρός.

Θα του κάνω αγωγή του Στρεψιάδη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ποιος είναι τούτος;

ΠΑΣΙΑΣ

Έφτασε ο καιρός:

Είναι τριάντα και πρωτομηνιά.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

(Στο μάρτυρα)

Σ' έχω μάρτυρα. Δυο ημερομηνίες μου δήλωσε!

(Στον Πασία)

Γιατί με φοβίζεις;

ΠΑΣΙΑΣ

Για τις δώδεκα μνες, που σου δάνεισα

τ' άλογο το ψαρó για ν' αγοράσεις.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Άλογο; Τον ακούσατε; Όλοι ξέρουν,

πως τ' άλογα τα μισώ και τα σιχαίνομαι.

ΠΑΣΙΑΣ

Έδινες όρκο, πως θα με πληρώσεις.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Γιατί ακόμα δεν είχε μάθει τον ανίκητο λόγο ο Φειδιππίδης.

ΠΑΣΙΑΣ

Και γι' αυτό θ' αρνηθείς τα χρέη σου τώρα;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Αυτό το κέρδος έχω απ' τη σπουδή μου.

ΠΑΣΙΑΣ

Κι αν στους θεούς σε βάλω να ορκιστείς

και πάλι θ' αρνηθείς, πως μου χρωστάς;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ποιους θεούς;

ΠΑΣΙΑΣ

Όποιους θελήσω εγώ.

Στο Δία, στον Ποσειδῶνα, στον Ερμή.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δίνω τρεις οβολούς από την τσέπη μου,
για να σου κάνω αυτό τον όρκο που θέλεις.

ΠΑΣΙΑΣ

Ου ! να χαθείς αδιάντροπε, αφιλότιμε!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Να σ' αλατίσω για να μη βρωμήσεις!

ΠΑΣΙΑΣ

Με κοροϊδεύεις!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Έξι αγγεία θα γέμιζες με το ξύγκι σου.

ΠΑΣΙΑΣ

Δε θα μου γλιτώσεις, μα τους θεούς και το μεγάλο Δία.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

(ξεσπώντας στα γέλια)

Με κάνεις και γελώ με τους θεούς σου!

Αυτός που ορκίζεται στο Δία φαίνεται ανόητος

στα μάτια των σοφών.

ΠΑΣΙΑΣ

Να μα την πίστη μου θα λογοδοτήσεις για όλα αυτά μια μέρα.

Λέγε τώρα: Θα με πληρώσεις ή όχι, για να φεύγω;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Περίμενε λιγάκι κι αμέσως θα σου απαντήσω ορθά κοφτά.

(Ο Στρεψιάδης μπαίνει μέσα)

ΠΑΣΙΑΣ

(Στο μάρτυρα)

Τι πάει να κάνει; Λες να με πληρώσει;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

(Βγαίνοντας με μια σκάφη ζυμώματος (κάρδοπο) στο χέρι)

Που είναι αυτός, που ζητάει να τον πληρώσω;

(Βλέπει τον Πασία και του δείχνει την κάρδοπο)

Τι είναι αυτό;

ΠΑΣΙΑΣ

Τι είναι αυτό; Κάρδοπος είναι!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Κι έχεις μούτρα να μου ζητάς πίσω τα δανεικά σου,

αγράμματε, χωριάτη;

Δε δίνω μια πεντάρα σ' όποιον λέει κάρδοπο

την καρδόπη.

ΠΑΣΙΑΣ

Μια πεντάρα;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ναι! Άδειαζέ μου τώρα τη γωνιά

και στρίβε από δω.

ΠΑΣΙΑΣ

Να μη χαρώ τη ζωή μου,

αν δεν σε πάω στο πρυτανείο.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Αντάμα με τις δώδεκά σου μνες

της αγωγής τα έξοδα θα χάσεις.

Γιατί είπες την καρδόπη ηλίθια κάρδοπο.

(Φεύγουν ο Πασίας με το μάρτυρά του και μπαίνει ο Β΄ Δανειστής, ο Αμυνίας)

ΑΜΥΝΙΑΣ

Αλίμονό μου! Ωιμένανε!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ποιος είναι αυτός, που κλαψουρίζει;

Μήπως κανένας θεός του τραγικού Καρκίνου;

ΑΜΥΝΙΑΣ

Ρωτάς ποιος είμαι εγώ; Κατατρεγμένος από τη μοίρα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τράβα σ' άλλη πόρτα.

ΑΜΥΝΙΑΣ

Δαίμονα κακοδαίμονα και μαύρη τύχη

τροχοτσακίστρα του αμαξιού μου

και Παλλάδα Αθηνά, με καταστρέψατε!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τι σούκανε ο Τληπτόλεμος και σκούζεις;

ΑΜΥΝΙΑΣ

Μην κοροϊδεύεις, πες του γιου σου να βγει

να πληρώσει τα χρήματα που πήρε,
γιατί βρίσκομαι σε μεγάλη ανάγκη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ποια χρήματα;

ΑΜΥΝΙΑΣ

Εκείνα που του δάνεισα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Είχες δίκιο να κλαις! Τώρα το βλέπω.

ΑΜΥΝΙΑΣ

Αχ! Τ' άλογά μου με γκρεμοτσακίσαν!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Και κλαις σαν ναχεις πέσει από γαϊδούρι!

ΑΜΥΝΙΑΣ

Κλαίω και φωνάζω. Θέλω τον παρά μου!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Θαρρώ, καλά δεν είσαι!

ΑΜΥΝΙΑΣ

Και γιατί;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μου φαίνεται, πως σου έστριψε η βίδα.

ΑΜΥΝΙΑΣ

Μου φαίνεται πως θα σε κουβαλήσω
στο δικαστήριο, αν δεν πληρώσεις τώρα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Για πες μου! Ο Δίας κάθε φορά, που βρέχει,
ρίχνει νερό καινούργιο ή μήπως ο ήλιος
ξαντραβάει απάνω το παλιό;

ΑΜΥΝΙΑΣ

Δεν ξέρω ν' απαντήσω ούτε με νοιάζει.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πως θες να πληρωθείς, αφού δεν ξέρεις
τίποτ' απ' τα μυστήρια τ' ουρανού;

ΑΜΥΝΙΑΣ

Πλήρωσέ μου, αν τυχόν δεν ευκολύνεσαι τώρα,
τους τόκους.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τι θεριό είναι ο τόκος;

ΑΜΥΝΙΑΣ

Είναι ο παράς, που μέρα με τη μέρα
και μήνα με το μήνα, όσο περνάει ο καιρός,
τόσο αυξάνει και πληθαίνει.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πολύ καλά! Για πες μου πότε η θάλασσα
είχε νερό περισσότερο, στα χρόνια
τα περασμένα ή στα τωρινά;

ΑΜΥΝΙΑΣ

Το ίδιο νερό έχει πάντα, μα την πίστη μου.
Δεν είναι λογικό να έχει περισσότερο.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μα τότε, κακομοίρη, πως η θάλασσα
δεν πληθαίνει με τα πολλά ποτάμια,
που δέχεται, και θες τα χρήματά σου
να πληθαίνουν; Γκρεμοτσακίσου γρήγορα!
Φέρτε μου τη βουκέντρα!

ΑΜΥΝΙΑΣ

Θάχω μάρτυρες.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ακόμα εδώ είσαι; Δεν έφυγες;

(Τον βαράει με την βουκέντρα)

ΑΜΥΝΙΑΣ

Πως! Με βαράς;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Θα φύγεις ή θ' αρχίσω
με το σουβλί να σου τρυπώ τον πισινό,
για να τρέχεις σαν άλογο άγριο;

(Ο Αμυνίας το βάζει στα πόδια)

Φεύγεις; Αλλιώς θα σε κουνούσα εγώ
μαζί με τους τροχούς σου και με τ' άλογα.

(Μπαίνει μέσα)

ΧΟΡΟΣ

Κακό να θέλει ο άνθρωπος
τ' άδικο και το κρίμα.
Έτσι κι ο γέρος βάλθηκε
να φάει το ξένο χρήμα.
Και γι' αυτό θα βρει,
όπου νάναι τον μπελά του.
Κι αν είναι πρωτομάστορας
στην κατεργαριά
σήμερα του μέλλεται
τιμωρία βαριά.

Από καιρό τον ήθελε
τον γιο του πονηρό
τους νόμους και τα δίκαια
να τα τουμπάρει.
Όποιον τύχει μπροστά του
να τον μπερδεύει πάντα.
Όμως τώρα ο ανόητος
ο γέρος προτιμά
ο γιος του να ήτανε μουγγός!

*(Βγαίνουν από μέσα ο Στρεψιάδης τρέχοντας και πίσω του ο Φειδιππίδης τον κυνηγάει και τον
βαράει)*

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Βάι! Βάι! Βάι!

Γειτόνοι, συγγενείς και χωριανοί μου,
όπως μπορείτε, σώστε με απ' το ξύλο!
Αχ! το κεφάλι μου! Ωχ ! η μασέλλα μου!
Άτιμε τον πατέρα σου χτυπάς;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Ναι, πατέρα!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τ' ακούτε; Το ομολόγησε!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Φυσικά!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Λωποδύτη, πατροκτόνε!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Λέγε όσα θέλεις τέτοια! Δεν το ξέρεις
πως χαίρομαι πολύ ν' ακούω βλαστήμιες;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ξεσκισμένε!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Ρόδα μυρωμένα!...

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τον πατέρα σου δέρνεις;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Μα το Δία, θα σου αποδείξω,
πως σε δέρνω δίκαια!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Είναι δίκαιο να δέρνεις τον πατέρα σου;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Θα τ' αποδείξω ευθύς και συζητώντας
θα σε νικήσω.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Εσύ θα με νικήσεις;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Και πάρα πολύ εύκολα. Μόνο διάλεξε
τον ένα απ' τους δύο λόγους, όποιον θέλεις.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ποιους λόγους;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Για το δίκαιο, για τον άδικο.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Σε σπούδασα, κανάγια, ν' αντιστρέφεις
τα δίκαια κι ορίστε τώρα έχεις βαλθεί
να με πείσεις, πως είναι ωραίο και δίκαιο
να δέρνουν τα παιδιά τους πατεράδες.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Είμαι σίγουρος, ναι πως θα σε πείσω,
και μαζί μου τελικά θα συμφωνήσεις.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Άντε! Πολύ το θέλω να σ' ακούσω.

ΧΟΡΟΣ

Κοίτα, γέρο

πως θα τον φέρεις βόλτα.

Αν δεν πίστευε πολύ

στην καπατσωσύνη του,

α! δε θα είχε τόσο θράσος

αυτός ο άσσος της δικολαβίας.

(Στο Στρεψιάδη)

Και τώρα γύρνα κατά εδώ και εξήγα στο χορό μας

και με το νι και με το σίγμα πως άρχισε η διαμάχη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ακούστε πως αρχίσαμε να λογοφέρνουμε.

Όντας μέσα τρώγαμε και φτάσαμε στο κέφι

τον θερμοπαρακάλεσα: Πάρε τη λύρα αυτή

και παίξε και τραγούδησε τον Κριό του Σιμωνίδη.

"Συνήθεια του παλιού καιρού είναι" μου απάντησε

"όταν πίνεις, να κάθεσαι να τραγουδάς και

να παίζεις κιθάρα,

όπως κάνουν οι νοικοκυρές, όταν αλέθουν κριθάρι".

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Έπρεπε ευθύς να σου ριχτώ και να σε πατήσω κάτω

που μου έλεγες να τραγουδήσω σαν να ήμουν τζίτζικι.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τέτοια μου έλεγε κι εμένα, καθώς τα λέει τώρα
κι επέμενε, πως είναι κακός ποιητής ο Σιμωνίδης.
Κι εγώ, όπως τον άκουγα, κρατιόμουν με δυσκολία.
Μετά τον παρακάλεσα να πάρει κλωνί μυρτιάς
και να μου ψάλλει κάτι από τα χορικά του Αισχύλου.
Μα αμέσως ξαναπαίρνει φωτιά και γυρίζει και μου λέει:
"Ο πρώτος ασυνάρτητος μέσα στους ποιητές,
αερολόγος, και τερατολεξοπλάστης είναι αυτός".
Αν και η καρδιά μου αναπήδησε και έγινα άνω κάτω
κατάπια τα φαρμάκια και του είπα: "Λοιπόν πες μου
κάποιο από τα καινούρια σου τα σοφά τραγούδια".
Κι αυτός αμέσως άρχισε να μου τραγουδά Ευριπίδη
το πώς (αχ! Θεέ μου φύλαγε!) αδερφός την αδερφή του
τη χάλασε! Μα τότε πια δεν άντεξα, τον αρχίζω στο βρισίδι.
Αφού ο καυγάς μας φούντωσε λόγο με το λόγο, πηδάει επάνω μου
και με αρπάζει απ' το λαιμό, να με πνίξει, με τσαλαπατούσε
και με έκανε τ' αλατιού.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Γιατί τον Ευριπίδη μας
δεν τον παραδεχόσουν για σοφότατο.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Σοφότατο; ... Μα τι να πω; Θα μου τις βρέξει πάλι.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Φυσικά και μ' όλο μου το δίκαιο.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ποιο δίκιο; Εμένα, αδιάντροπε, που σ' έχω μεγαλώσει,
που όταν ήσουν μωρό και τραύλιζες, μάντευα τι ζητούσες;
Έλεγες "μπρου" κι έτρεχα αμέσως νεράκι να σου φέρω,
έμεγες "μαμ" κι έτρεχα αμέσως φαγάκι να σου φέρω,
και μόλις έλεγες "κακά" σ' άρπαζα και έξω από την πόρτα
πετιόμουνα κι εκεί σε βάσταγα να τα κάνεις.

(Ζωηρότερα)

Κι όταν πριν απ' το λαρύγγι μ' έσφιγγες και σου φώναζα:

"Θα τα κάνω επάνω μου"

δεν σταμάτησες για να με πας έξω απ' την πόρτα αλλά με έπνιγες
κι ο δόλιος πάνω μου τα έκανα.

ΧΟΡΟΣ

Λαχταρά η καρδιά σας
να ακούσετε, παιδιά,
και το γιο του. Αν με τα λόγια
νικήσει τον γέρο τον κουτό
δεν θα αξίζει βραβείο
αλλά ρεβύθι θα του δώσουμε.

(Στο Φειδιππίδη)

Ω, θεμελιωτή της καινούργιας λογικής,
πείσε μας τώρα, όπως μπορείς, πως έχεις δίκιο.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Ω! τι χαρά είναι να κατέχεις νέα και επιδέξια πράγματα,
να γράφεις στα παπούτσια σου τους νόμους της πολιτείας.
Όταν είχα το νου μου στα άλογα και στα αμάξια,
δεν έβγαζα τρεις λεξούλες χωρίς να κάνω λάθος
κι από τότε που ο δάσκαλος ο Σωκράτης τα μάτια μου άνοιξε
και παίζω στα δάχτυλα μου τη σκέψη και τη γλώσσα
ακούστε με, πως είναι δίκαιο στο γιο τον πατέρα να δέρνει.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Γιε μου, ρίξε το ξανά στα άλογα, όπως πρώτα.
Καλύτερα να τρέφω τέσσερα άλογα παρά να τρώω ξύλο.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Από το μέρος που μου έκοψες την κουβέντα, αρχίζω
και σε ρωτώ: Σαν ήμουν παιδί, με ξυλοφόρτωνες;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ναι. Για καλό σου και γιατί σ' αγαπάγα.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Και τώρα δεν είναι δίκαιο, κι εγώ να σ' αγαπάω
και για το καλό σου να ζητώ να σε τιμωρήσω,
αφού το να δέρνεις κάποιον θα πει τον αγαπάς πολύ;

Δεν είναι σωστό το δικό μου το κορμί να είναι μαύρο
απ' το ξύλο και το δικό σου ανέγγιχτο. Κι εγώ λεύτερος είμαι!
Πως! Θα τις τρώνε τα παιδιά και όχι οι πατεράδες;
Θα πεις: Είναι δουλειά των παιδιών να δέρνονται και να κλαίνε.
Κι εγώ σου λέω, πως οι γέροντες είναι δυο φορές παιδιά,
γι' αυτό ίσα ίσα και διπλό ξύλο πρέπει να τρώνε,
αφού λιγότερο πρέπει να κάνουν σφάλματα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Κανένας νόμος δεν το επιτρέπει πουθενά, ακούς;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Ο νομοθέτης ήταν άνθρωπος κι όμως έπειθε
εκείνους τους αρχαίους που ψήφισαν το νόμο.
Γιατί κι εγώ δεν μπορώ να βάλω ενάντιο νόμο;
Από δω και πέρα δηλαδή τα παιδιά να δέρνουν τον πατέρα;
Κι όσο ξύλο φάγαμε στα παιδικά μας χρόνια
αυτό τους το χαρίζουμε και δεν ζητάμε εκδίκηση.
Για κοίτα πως κάνουν τα ζώα και τα κοκόρια:
Επιτίθενται στον πατέρα τους, κι ωστόσο
δεν διαφέρουν απ' τους ανθρώπους
μόνο που ψηφίσματα δεν γράφουν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Αφού λοιπόν μιμείσαι τον κόκορα σε όλα, τότε
γιατί δεν τρως κοπριά και δεν κοιμάσαι σε κοτέτσι;

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Δεν είναι το ίδιο! Ρώτα, αν θέλεις, και το Σωκράτη ακόμα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Μη δέρνεις τον πατέρα σου, θα μετανιώσεις πολύ πικρά.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Πως;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Είναι δίκαιο τώρα εγώ να σε βαράω κι αργότερα εσύ να βαράς το γιο σου.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Κι αν δεν κάνω γιο;

Εσύ θα πεθάνεις γελαστός κι εγώ ξυλοφορτωμένος.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

(Στο κοινό)

Νομίζω, πολύ καλά τα λέει, ω συνομήλικοί μου.

Πρέπει να του αναγνωρίσουμε τα δικαιώματά του.

Όταν δεν πράττουμε καλά, πρέπει να μας τις βρέχουν.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Άκου μian άλλη γνώμη τώρα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πάει, χάθηκα ο καημένος!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Κι όμως το ξύλο, που έφαγες, θα σου φανεί ελαφρότερο.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Πως αυτό; Για μίλα μου να δω τι κέρδος θα έχω.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Θα δείρω και τη μάννα μου, όπως έδειρα κι εσένα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τι λες; Μεγαλύτερη ατιμία δε γίνεται!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

(Ζωηρά)

Άντε! Και αν με τον άδικο

το λόγο σε πείσω,

πως πρέπει να δείρω

τη μάννα μου, τι θα πεις;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Ντροπή σου, γιέ μου, ντροπή!

Τότε να πας να πέσεις στο Βάραθρο,

μαζί με το Σωκράτη

κι εκείνο το ζαγάρι τον Άδικο το Λόγο

και οι τρεις σας σ' ένα σάκο!

(Στις Νεφέλες)

Για σας Νεφέλες, τα παθαίνω όλα αυτά
που πήγα και σας εμπιστεύτηκα
τα βάσανά μου!

ΧΟΡΟΣ

Εσύ φταις, που ζητάγες
με την κατεργαριά να ξεφύγεις.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Γιατί από τότε δεν μου τα λέγατε
αλλά με γελούσατε που με βρήκατε γέρο και χωριάτη;

ΧΟΡΟΣ

Έτσι κάνουμε πάντα: Όταν μυριστούμε
πως κάποιος αγαπάει τις πονηριές,
τον μπλέκουμε σε άσχημες δουλειές,
να μάθει να φοβάται τους θεούς.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Αλίμονό μου! Είναι κακό το σύστημά σας,
μα δίκαιο, γιατί δεν έπρεπε να θέλω
να φάω το ξένο χρήμα που είχα δανειστεί.

(Στο Φειδιππίδη)

Και τώρα, γιέ μου, βοήθα με να καταστρέψουμε
αυτούς εδώ τους βρωμερούς
Σωκράτη και Χαιρεφώντα, που μας εξαπατούσαν.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Δεν κάνω στους δασκάλους μου κακό.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Σεβάσου τον πατρογονικό θεό μας το Δία!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Ποιο Δία μου κοπανάς; Κοιμάσαι ακόμα!

Υπάρχει Δίας;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Υπάρχει!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Δεν υπάρχει!

Τον έδιωξε και βασιλεύει ο Σίφουνας.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Δεν τον έδιωξε, εγώ το φανταζόμουν
και φταίει αυτός ο σίφουνας.

(Του δείχνει ένα ποτήρι γεμάτο κρασί)

Αλίμονό μου

ήταν ποτήρι και θεό τον έλεγα!

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ

Κάτσε και λέγε μόνος σου ανοησίες.

(Φεύγει)

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τι κουταμάρα! Με έκανε ο Σωκράτης
κι έδιωξα τους θεούς απ' την καρδιά μου.

Όμως Ερμή καλέ μου, μη μου θυμώνεις:

Συμπάθα με και μη μ' εκδικηθείς.

Χαζολόγησα πολύ με την κουταμάρα.

Συμβούλευσέ με, αν πρέπει να τους πάω στα δικαστήρια.

Αν όχι, τι να κάνω;

(Βάζει τ' αυτί του στο άγαλμα και κάνει, πως άκουσε την απάντηση του θεού)

Καλά μου λες: Μακριά απ' τους δικαστές!

Φωτιά θα βάλω στων απατεώνων το σπίτι. Εμπρός!

Έλα, Ξανθία, τρεχάτος,

φέρε μια σκάλα, φέρε και μια τσάπα,

κι ανέβα στου σχολείου τα κεραμίδια

και γκρέμισέ τα να σε χαρώ

ώστε να πέσει η σκεπή και να τους πλακώσει.

(Ο Ξανθίας ανεβαίνει στη σκεπή και αρχίζει να γκρεμίζει)

Και δώστε μου ένα κούτσουρο αναμμένο
για να τους δείξω εγώ, πως εκδικιέμαι
τους φαφλατάδες και τους παλιανθρώπους.

ΜΑΘΗΤΗΣ

(Από μέσα)

Πωπω! Πω πω!

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Βγάλε, δαδί μου, φλόγα μεγάλη!

ΜΑΘΗΤΗΣ

Μωρέ, τι κάνεις;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Με ρωτάς τι κάνω;

Με τα δοκάρια συζητώ!

ΜΑΘΗΤΗΣ Β΄

(Από μέσα)

Ανάθεμά τον, ποιος μας καίει το σχολείο;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Εκείνος που του πήρατε το ιμάτιο.

ΜΑΘΗΤΗΣ Β΄

Μας σκότωσες.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Αυτό κι εγώ θέλω.

Φτάνει να μη μου σπάσει η τσάπα
κι ούτε να πέσω χάμω και να τσακιστώ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

(Βγάζοντας το κεφάλι του από το παράθυρο)

Ε! συ! Τι κάνεις πάνω στη σκεπή;

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Αεροβατώ και μελετάω τον ήλιο!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Αχ! Με έπνιξε η καπνιά!

ΜΑΘΗΤΗΣ Β΄

Κι εγώ όπου να'ναι, καίγομαι σαν λαμπάδα.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ

Τι σας μπήκε να βρίζετε τα θεία,
τον πάτο της Σελήνης να ερευνάτε;

(Στον Ξανθία)

Κυνήγα τους και βάρα τους αλύπητα,
αφού περιφρονούσανε τα θεία!

ΧΟΡΟΣ

Και τώρα ας πάμε. Σήμερα χορέψαμε αρκετά.

ΤΕΛΟΣ